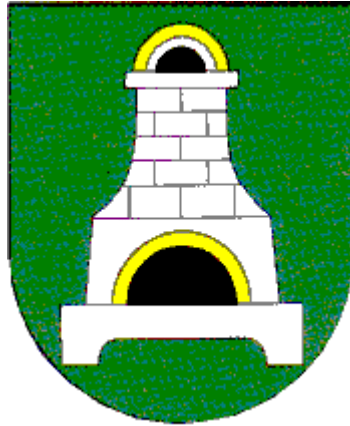

Obec Priepasné

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Priepasné na roky 2024 - 2030 s výhľadom do roku 2040

PHRSR schválené Obecným zastupiteľstvom v Priepasnom dňa 24.06.2024 pod č. :243/2024

Spracovateľ

Kopaničiarsky región – miestna akčná skupina
M.R. Štefánika 560/4
907 01 Myjava
tel: 034/653 83 44
www.kopaniarskyregion.sk

© Obec Priepasné, január 2024

Obsah

1 ÚVODNÁ ČASŤ.....	5
1.1 Úvod.....	5
1.2 Poslanie dokumentu PHRSR Priepasné 2024 – 2030	5
1.3 Východiskové dokumenty.....	6
2 ANALYTICKÁ ČASŤ.....	8
2.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE.....	8
2.2 PRÍRODNO-ENVIRONMENTÁLNA ANALÝZA.....	9
Geomorfológia územia	9
Hydrologické podmienky	9
Klimatické podmienky.....	9
Pôdne podmienky a pôdny fond	10
Flóra a fauna	11
Ochrana prírody	11
Ovzdušie	11
Hodnotenie kvality vôd.....	12
Lesy a pôda	12
Hluk	13
Odpadové hospodárstvo.....	13
Ekosystémové služby.....	15
2.3 SOCIO-EKONOMICKÁ ANALÝZA	15
Ľudské zdroje.....	15
Ekonomika územia	22
Bývanie a bytový fond.....	25
Občianska vybavenosť	26
Ostatné služby.....	29
2.4 ÚZEMNO-TECHNICKÁ ANALÝZA	30
Základná charakteristika obce z pohľadu širších vzťahov.....	30
Rozvojové plochy	31
2.5 SWOT ANALÝZA.....	32
3 STRATEGICKÁ ČASŤ	36
4 IMPLEMENTAČNÁ ČASŤ	37
4.1 PROJEKTOVÉ ZÁMERY A AKTIVITY	41

Priorita 1: Ekonomický rozvoj obce	41
Priorita 2: Rozvoj občianskej vybavenosti.....	48
Priorita 3: Zvýšenie kvality životného prostredia	53
4.2 FINANČNÝ PLÁN.....	57
4.3 AKČNÝ PLÁN.....	58
4.4 MONITOROVANIE A HODNOTENIE	58
5 ZÁVER.....	61

1 ÚVODNÁ ČASŤ

1.1 Úvod

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Priepasné pre roky 2024 - 2030 s výhľadom do roku 2040 (ďalej aj „PHRSR“, resp. „PRO Priepasné“) je prejavom záujmu obce Priepasné o udržateľný rozvoj územia s dôrazom na kvalitu života, atraktivitu územia a o koordináciu s relevantnými kľúčovými aktérmi (stakeholderi). Dokument je aktualizáciou existujúcej stratégie obce reflektujúcej nové priority, procesy a inštitucionálne rámce spojené s prípravou na čerpanie zdrojov EŠIF pre obdobie 2021 – 2027 zakotvené v Programe Slovensko a s ním súvisiacich metodických materiáloch.

PHRSR Priepasné je vypracovaný v zmysle zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v aktuálnom znení, v súlade s odporúčanou Metodikou tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR pre programové obdobie po roku 2020 a v súlade s Metodikou a inštitucionálnym rámcom tvorby verejných stratégií, ktorá bola schválená Uznesením vlády SR č. 197/2017 z 26. apríla 2017.

Pri jeho vypracovávaní spracovatelia v spolupráci so zadávateľom reflektujú súčasné potreby a požiadavky územia a zároveň očakávania obyvateľov v otázkach budúceho rozvoja obce. Osobitné zameranie na jednotlivé špecifické problematiky rozvoja obce a návrh stratégie, cieľov a opatrení na ich rozvoj vyplývajú jednak z analýzy dostupných získaných štatistických, resp. faktografických dát, jednak z poznatkov získaných prostredníctvom dotazníkového prieskumu zameraného na otázky kvality života v obci Priepasné, jednak z konzultácií so samotnými zástupcami obce a jej odborných pracovísk. Všetky získané informácie a požiadavky boli zosumarizované a pri tvorbe PHRSR sa na ne prihliadalo.

Dokument takisto reflektuje výsledky a priebeh implementácie doterajších existujúcich politik obce pri vypracovávaní strategických dokumentov – či už komplexných alebo sektorových, ktoré boli priebežne prijímané a realizované v uplynulých rokoch. Ich východiská a výstupy sa stali jednými z analytických podkladov aj pre PHRSR, ktorý má ambíciu integrujúceho dokumentu ako podkladu pre ďalšiu aktualizáciu nadväzujúcich územnoplánovacích stratégií a dokumentov pre nasledujúce obdobie v reakcii na meniace sa globálne i lokálne výzvy. (Územný plán, plán udržateľnej mobility, stratégia adaptácie na klimatickú zmenu, stratégie vzdelávania, poskytovania sociálnych služieb a podobne.)

K spracovaniu tohto dokumentu boli prizvaní externí experti, ktorí ho vypracovali v spolupráci s obcou Priepasné. Všetky dostupné analytické podklady boli pretavené do návrhu implementačného plánu, ktorý je kľúčovým predmetom tohto dokumentu.

1.2 Poslanie dokumentu PHRSR Priepasné 2024 – 2030

Poslaním dokumentu PHRSR Priepasné je zadefinovať víziu obce a vypracovať k nej prislúchajúcu stratégiu rozvoja, ktorá by prostredníctvom implementácie konkrétnych opatrení a aktivít výrazne prispela k rozvoju lokálnej ekonomiky a kvalite života obyvateľov.

Zameriava sa najmä na podporu rozvoja konkurencieschopnosti, partnerstiev, rozvoj obce ako inteligentnej obce (smart village), na celkový rozvoj kvality života, zlepšenie ekosystémových služieb, ako aj celkového manažmentu územia so špeciálnym dôrazom na verejné priestory, priestorov na voľnočasové a športové aktivity, mobilitu a manažment odpadov.

Naplnenie definovanej vízie, špecifických cieľov až po jednotlivé opatrenia a aktivity sa uskutočňujú v navrhnutom časovom a finančnom harmonograme, ktorý je flexibilný – so schopnosťou v každom čase operatívne zareagovať na aktuálny stav technických, finančných či inštitucionálnych možností ich zabezpečenia. V tomto zmysle je PHRSR obce Prieasné otvoreným dokumentom, pripraveným kontinuálne reagovať na neočakávané situácie vedúce k prípadnej zmene scenára rozvoja obce, plynúcej tak z prostredia obce, ako i okolitého prostredia. Táto flexibilita je dosahovaná postupmi definovanými v implementačnej časti dokumentu. Predmetom tohto dokumentu je zhodnotenie doterajšieho procesu implementácie vybraných opatrení z iných strategických dokumentov obce a ich aktualizácia na ďalšie obdobie s ohľadom na súčasnú situáciu a stav rozvoja obce.

1.3 Východiskové dokumenty

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Prieasné je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie

Základné východiskové dokumenty na miestnej úrovni:

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Prieasné na roky 2016 -2022 Aktualizácia č.1
- Mapové podklady,
- Programový rozpočet obce Prieasné na roky 2024-2025,
- Záverečný účet obce Prieasné za rok 2022,
- Program odpadového hospodárstva obce Prieasné do roku 2015,
- Rating obce,
- Komunitný plán sociálnych služieb obce Prieasné 2022-2030

Základné východiskové dokumenty na regionálnej úrovni:

- Koncepcia rozvoja cestovného ruchu v regióne pod Veľkou Javorinou a Bradlom,
- Stratégia budovania cyklochodníkov a cyklotrás v Kopaničiarskom a Hornáckom regióne,
- Vytrasovanie jazdeckých ciest v Kopaničiarskom a Hornáckom regióne,
- Integrovaná stratégia rozvoja územia Kopaničiarskeho regiónu pre roky 2015-2022,
- Společná příhraniční strategie udržitelného rozvoje Hornácka-Kopanice pro léta 2014-2020
- Stratégia rozvoja bežeckého lyžovania a zimnej turistiky v Bielych Karpatoch pre obdobie 2014 – 2020.

Základné východiskové dokumenty na úrovni kraja:

- Program hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho rozvoja TSK 2013-2023,
- Integrovaná územná stratégia Trenčianskeho samosprávneho kraja pre programové obdobie 2021-27
- Plán dopravnej obslužnosti na obdobie rokov 2020 - 2025 s výhľadom do roku 2030
- Koncepcia rozvoja sociálnych služieb Trenčianskeho samosprávneho kraja do roku 2030
- Plán udržateľnej mobility Trenčianskeho samosprávneho kraja (horizont do roku 2050)
- Cyklostratégia TSK na roky 2016 - 2030
- Stratégia rozvoja vidieka TSK 2014-2020
- Akčný plán udržateľného energetického rozvoja TSK na roky 2013-2020
- Správa o stave znečisťovania ovzdušia v Trenčianskom kraji v roku 2013,
- Regionálna inovačná stratégia TSK 2013-2020.

Základné východiskové dokumenty na národnej úrovni

- Partnerská dohoda na roky 2021 – 2027,
- Program Slovensko 2021- 2027
- Program cezhraničnej spolupráce Interreg Slovenská republika – Česká republika 2021 – 2027
- Plán obnovy a odolnosti SR
- Program rozvoja vidieka SR 2014 - 2020
- Strategický plán Spoločnej poľnohospodárskej politiky pre roky 2023 – 2027

2 ANALYTICKÁ ČASŤ

2.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Záujmové územie obce Priepasné nepredstavuje jeden monolitný celok zastavanej plochy. Osídlenie je roztrúsené, tak ako je to typické pre kopaničiarsky región.

Obec Priepasné ako samostatná obec vznikla až v roku 1957, odlúčením od obce Košariská.

Celá obec má 19 lokálnych osídlení pomenovaných poväčšine podľa obyvateľov, ktorých mená v tej-ktorej kopanici prevládajú, prípadne prevládali v minulosti. Kopaničiarske osídlenie je spojené s tradičnými formami hospodárenia na pôde. Z ekologického hľadiska sú to mimoriadne významné ekosystémy, ktoré sa počas storočí v týchto lokalitách vyvinuli.

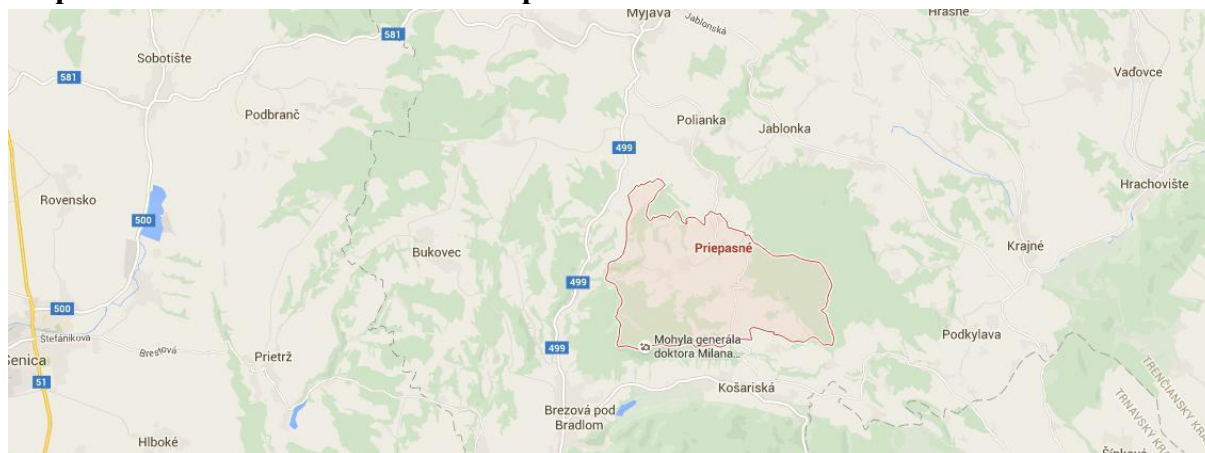
Tabuľka 1 Základné údaje o obci

Základné údaje	
Kraj:	Trenčiansky kraj
Okres:	Myjava
Región:	Kopanice
Poloha:	48°41'56.21"S 17°35'7.68"V
Nadmorská výška:	343 m n. m
Rozloha:	13,71 km ² (1371 ha)
Počet obyvateľov:	357
Hustota obyvateľstva:	26,04 obyv./km ² (31. 12. 2022)
Nacionálne	
PSC	906 15
SUJ	504696
ECV	MY
Tel. predvoľba	+421-34
Oficiálne adresy	
Adresa:	Obecný úrad Priepasné 109, 906 15 Priepasné
Web:	www.priepasne.sk
E-mail:	kancelaria@priepasne.sk
Telefón:	+421 (0)34 654 74 35

Poloha riešeného územia

Katastrálne územie obce Priepasné sa nachádza v juhozápadnej časti Slovenska na 48°41'56.21 severnej zemepisnej šírky a 17°35'7.68" východnej zemepisnej dĺžky. Územie patrí do Trenčianskeho samosprávneho kraja, okres Myjava. Susedí s obcou Košariská na juhu až juhovýchode, s mestom Brezová pod Bradlom na juhozápade až západe, s obcou Polianka na severe, s obcou Jablonka na západe, na juhovýchode až východe s obcou Podkylava. Územné hranice sú tvorené v súlade s hranicami prírodnými, ktoré tvorí reťaz kopcov a návrší.

Mapa 1 Katastrálne územie obce Priepasné

Zdroj: www.maps.google.sk

2.2 PRÍRODNO-ENVIRONMENTÁLNA ANALÝZA

Geomorfológia územia

Reliéf obce Priepasné je kopcovitý a členitý, striedajú sa tu kopce o výške 500 m n. m. s údoliami. Juhozápadnú hranicu tvorí hrebeň vrchu zvaný Bradlo, dosahujúci najvyššiu nadmorskú výšku 544 m. Na tomto vrchu sa nachádza národná kultúrna pamiatka Štefánikova mohyla postavená na pamiatku Generála Dr. Milana Rastislava Štefánika, rodáka zo susednej obce Košariská. Najnižšia nadmorská výška v obci je 300 m nad morom a je rovnaká na dvoch miestach - Pod Brehmi a Pod Mierkovým. Obec Priepasné sa nachádza na juhu Myjavskej pahorkatiny, ktorá patrí do oblasti flyšových pahorkatín v regióne Karpatského flyša. Najvyšší vrch pahorkatiny Bradlo je z vápnitého pieskovca, ílovitých bridlíc a siene, značne postihnuté eróziou. Povrch chotára tvoria treťohorné a mladšie druhohorné pieskovce, bridlice, zlepenice, sliene a vápenice.

Hydrologické podmienky

Hydrogeologický rajón NM 044 zaberá takmer celú Myjavskú pahorkatinu a je hydrogeologicky málo významný s malými zásobami podzemných vôd. Hydrogeologický rajón MN 053 zaberá takmer celú plochu Brezovských Karpát v bývalom senickom okrese, patrí hydrogeologicky do veľmi významných území s nadregionálnymi zásobami podzemných vôd. Obcou Priepasné preteká Priepasnianský potok, ktorý je prítokom Brezovského potoka a je takmer celý upravený. Potok odvádza vody z pomerne veľkého povodia s plochou 13,5 km² a regulovaný bol v rokoch 1962-1963.

Klimatické podmienky

Prevažná časť územia Malých Karpát, Myjavskej pahorkatiny a Bielych Karpát patrí do mierne teplej klimatickej oblasti. Podnebie je z hľadiska zrážok mierne vlhké až vlhké s

miernou zimou. So stúpajúcou nadmorskou výškou zrážok pribúda. Podľa Klimatického atlasu SHMÚ (1991-2020) a Bulletinu Meteorológia a Klimatológia patrí obec Prieipasné do regiónu, kde je:

Priemerný ročný úhrn zrážok: 680-720 mm;

Priemerný sezónny počet dní so snehovou pokrývkou: 30-50 dní

Priemerná ročná teplota: 9,1 – 9,8 °C

Priemerná ročná rýchlosť vetra: 2 – 4 m/s.

Pôdne podmienky a pôdny fond

Celková výmera územia obce je 1370,97 ha. Z toho tvorí 729,52 ha poľnohospodárska pôda, čo predstavuje 53,21 % z celkového územia obce. Nepoľnohospodárska pôda teda tvorí 46,79% - 641,45 ha.

Podrobnejšiu štruktúru pôdneho fondu obsahuje Tabuľka 2 Pôdny fond v roku 2014 a v roku 2022. V tabuľke 2 Pôdny fond v roku 2014 a v roku 2022 sa potom nachádza rozdelenie pôdy podľa spôsobu jeho využívania v % celkovej rozlohy územia obce. Lesné pozemky (38,36%) spolu s ornou pôdou (37,81%) zaberajú najväčšiu časť celkovej výmery územia. Sadia sa tu prevažne obiloviny (jačmeň, pšenica, raž, ovos), časť územia tvoria pastviny a veľkú časť lúky, ktoré sa kosia na seno. Na úpätiach Malých Karpát sú zachované dúbavy (30 % zastúpenie), na južných svahoch lesostepi s dubom plstnatým a skalné stepi. Prevládajú bučiny (50 % zastúpenie), vo vyšších hrebeňových polohách i sutinové lesy s javorom horským a jaseňom štíhlým. Z ihličnatých drevín bola pôvodná jedľa, ktorá je však na ústupe, prípadne miestami borovica lesná. Na Myjavskej pahorkatine sú dubovo-hrabové lesy karpatské. Po celom území sú ostrovčeky dubovo-cerových lesov, dobových a bukových lesov.

Tabuľka 2 Pôdny fond v roku 2014 a v roku 2022

Pôdny fond	2014		2023	
Pôdny fond	Rozloha (ha)	Rozloha (%)	Rozloha ha	Rozloha (%)
Poľnohospodárska pôda:				
- Orná pôda	518,49	37,82	518,43	37,81
- TTP	158,46	11,56	158,98	11,60
- Záhrady	47,40	3,46	47,69	3,48
- Ovocný sad	5,06	0,37	4,42	0,32
Spolu poľnohospodárska pôda	729,41	53,21	729,52	53,21
Nepoľnohospodárska pôda:				
- Lesné pozemky	526,42	38,40	525,85	38,36
- Vodné plochy	11,35	0,83	11,35	0,83
- Zastavané plochy	59,27	4,32	59,6	4,35
- Ostatné plochy	44,52	3,25	44,65	3,26
Spolu nepoľnohospodárska pôda	641,56	46,79	641,45	46,79
Celkom pôda	1370,97	100,00	1370,97	100,00

Zdroj: ŠÚ SR, Obec Prieipasné

Flóra a fauna

V lesoch obce prevažujú listnaté stromy, predovšetkým buk, hrab a dub. Z ihličnatých drevín je vo vyšších polohách zastúpený smrek obyčajný, borovica lesná a smrekovec. Z lúčnych porastov prevládajú najmä vysoko steblové travy. Keďže sa tu nachádzajú veľké plochy lesov, prevláda lesná fauna. Z poľovných a lesných zvierat sa najviac vyskytuje poľný zajac. Hojne zastúpená je srna, diviak, liška a kuna. Vyskytuje sa tu tchor, lasica, veverička, jež a iné. Z operencov je dosť rozšírená vrana, havran, kavka, straka a sojka. V menšom počte žije sova ušatá, sova pálená, výr, kuvik a jastrab. Z drobných operencov je rozšírený drozd, vrabec, sýkorka, žltouchost, strnádka, pinka, stehlík a oriešok. Vyskytuje sa tu slávik, trasochvost a pipiška chochlatá. Značne je rozšírená jarabica a bažant, škovránok, kukučka.

Ochrana prírody

V zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny sa na území Slovenskej republiky rozlišuje päť stupňov územnej ochrany, pričom pre každý stupeň sa určujú činnosti, ktoré podliehajú súhlasu orgánov ochrany prírody, alebo sú v určitých územiach obmedzené alebo zakázané. Tento zákon definuje ochranu prírody ako predchádzanie a obmedzovanie zásahov, ktoré ohrozujú, poškodzujú alebo ničia podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny, znižujú jej ekologickú stabilitu, ako aj odstraňovanie následkov takýchto zásahov. Ďalej tento zákon upravuje druhovú ochranu, ochranu drevín, pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí, práva a povinnosti právnických a fyzických osôb a zodpovednosť za porušenie povinností na úseku ochrany prírody a krajiny.

Významným veľkoplošne chráneným územím, zasahujúcim do časti katastru obce Priepasné je Chránená krajinná oblasť Biele Karpaty. V katastri obce Priepasné sa nenachádzajú žiadne iné maloplošné chránené územia.

Kataster obce Priepasné patrí medzi menej znečistené územia Slovenska. Obec má vybudovaný vodovod a fungujúci systém zberu a separácie odpadu. Kanalizácia v obci nie je vybudovaná.

V rámci sústavy chránených území členských krajín Európskej únie **Natura 2000**, ktorej cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva rozoznávame 2 typy území:

- osobitne chránené územia – vyhlasované na základe smernice o vtákoch –
v národnej legislatíve: **chránené vtáčie územia**;
- osobitné územia ochrany – vyhlasované na základe smernice o biotopoch –
v národnej legislatíve: **územia európskeho významu**.

V obci Priepasné sa však takéto územia nenachádzajú.

Ovzdušie

Kvalitu ovzdušia vo všeobecnosti určuje obsah znečisťujúcich látok vo vonkajšom ovzduší. Dominantný podiel na znečistení ovzdušia Trenčianskeho kraja má energetika, menšie množstvá exhalátov emitujú zdroje chemického priemyslu a lokálne kúreniská. Prevažná časť emisnej záťaže pochádza najmä z regiónu Hornej Nitry (okres Prievidza), kde sú situované veľké priemyselné zdroje.

Kvalita ovzdušia je v súčasnosti ovplyvňovaná najmä výrobou energie, priemyslom a dopravou. Rovnako aj na celkovom znečisťovaní ovzdušia Trenčianskeho kraja sa okrem energetických zariadení (tepelná elektrárňa, teplárne) a dopravy významne podieľajú priemyselné odvetvia ako metalurgia železných a neželezných kovov, výroba stavebných materiálov, chemický, sklársky priemysel a ďalšie.

Najbližšia monitorovacia stanica kvality ovzdušia sa nachádza priamo v krajskom meste Trenčín a v meste Senica, ktoré je mestom v Trnavskom kraji.

Medzi najväčších znečisťovateľov ovzdušia látkou TOC (celkový organický uhlík - organické látky v plynnej fáze) v okrese Myjava patrí BPS Myjava – Bioplynová stanica (Informácia o kvalite ovzdušia v Trenčianskom kraji a o podiele jednotlivých zdrojov znečisťovania ovzdušia na jeho znečisťovaní v roku 2021 a Informácia o kvalite ovzdušia v Trenčianskom kraji v roku 2022).

V roku 2022 v zóne Trenčiansky kraj, do ktorého patrí obec Prieipasné, nebolo namerané prekročenie limitnej hodnoty pre SO₂, NO₂, CO a benzén, ani prekročenie limitnej hodnoty pre priemernú ročnú koncentráciu PM₁₀ a PM_{2,5}. Limitnú hodnotu pre priemernú dennú koncentráciu PM₁₀ neprekročila žiadna monitorovacia stanica. Obciam, na území ktorých bola podľa modelovania s vysokým priestorovým rozlíšením prekročená limitná hodnota pre PM, NO₂ alebo cieľová hodnota pre BaP, bol automaticky priradený rizikový stupeň 3, podobne ako obciam, kde bolo prekročenie limitnej či cieľovej hodnoty zistené meraním. Zoznam obcí a ich rizikových stupňov je na web stránke SHMÚ a radí sa k nim aj Obec Prieipasné. Znečistenie ovzdušia v obci môže spôsobovať kúrenie uhlím v rodinných domoch a takisto výfukové plyny z automobilovej dopravy, ktorých koncentrácia v poslednom období prudko rastie (Správa o kvalite ovzdušia v SR 2022 – Príloha Hodnotenie kvality ovzdušia v zóne trenčiansky kraj)

Vo veciach ochrany ovzdušia môže obec plniť úlohy štátnej správy vydaním všeobecne záväzného nariadenia a to len na základe splnomocnenia zákonom a v jeho medziach.

Hodnotenie kvality vôd

Obec má vybudovanú verejnú vodovodnú sieť, prostredníctvom ktorej je obec zásobovaná kvalitnou pitnou vodou. Napojených na vodovod je 89% domácností.

V obci sa nenachádza kanalizácia a ani čistička odpadových vôd. Odpadové vody sa vypúšťajú do žump, ktorými disponuje 90% obývaných bytov a bolo by vhodné uvažovať o ČOV do každej domácnosti, resp. tam kde je to možné.

Riziko ohrozenia podzemných vôd je v danom území veľmi nízke. Kvalita povrchových vôd je v území výraznejšie ovplyvňovaná len ľudskou činnosťou, najmä vypúšťaním odpadových vôd do vodného toku a poľnohospodárskou činnosťou.

Kvalitu podzemných vôd v riečnych náplavoch rieky Myjava negatívne ovplyvňuje poľnohospodárska a priemyselná činnosť, čo vyvoláva prekračovanie stanovených limitov pre pitnú vodu.

Lesy a pôda

Ako najzávažnejší problém sa javí ohrozenie poľnohospodárskej pôdy eróziou. Nestabilnými územiami sú strmé svahy Bielych Karpát. Najčastejšie ide o vodnú eróziu.

Príčinou daného stavu je nevhodné usporiadanie štruktúry krajiny – nadmerná rozloha ornej pôdy na úkor pasienkov a lúk, veľké hony, výrub remízok.

Hluk

Kvalitu životného prostredia výrazne ovplyvňuje hluk, ktorý možno považovať za jeden zo závažných faktorov negatívne pôsobiacich na zdravotný stav obyvateľstva. Zdrojom pre životné prostredie a najmä obytné prostredie sú doprava, priemyselné prevádzky, stavebná činnosť a drobné prevádzky.

Ochrana obyvateľstva pred nadmerným hlukom a vibráciami je ošetrovaná zákonom č. 272/1994 Z.z. o ochrane zdravia ľudí. Prípustná hodnota hluku od roku 1997 je 60 dB pre dennú dobu a 50 dB pre nočnú dobu.

V rámci obce Priepasné najhoršia situácia je pozdĺž cesty III/1188, ktorá prechádza cez obec.

Odpadové hospodárstvo

Nakladanie s odpadmi v území obce je ustanovené obligatórne všeobecne záväzným predpisom prijatým obecným zastupiteľstvom. V obci je zároveň zriadené Zariadenie na zber a zhodnocovanie odpadov (zberný dvor), ktorý sa nachádza v areáli bývalého roľníckeho družstva v obci. V obci je zavedený triedený zber

v súlade so zákonom č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov avšak problematickým je zber odpadov z kopaničiarskych osídlení pre neprístupnosť veľkej techniky, hlavne v nepriaznivých poveternostných podmienkach.

Z nasledovnej tabuľky a k nej prislúchajúcich grafov možno vidieť, ako rastie množstvo celkového odpadu aj zmesového komunálneho odpadu a tiež ako rastie množstvo vyseparovaného odpadu.

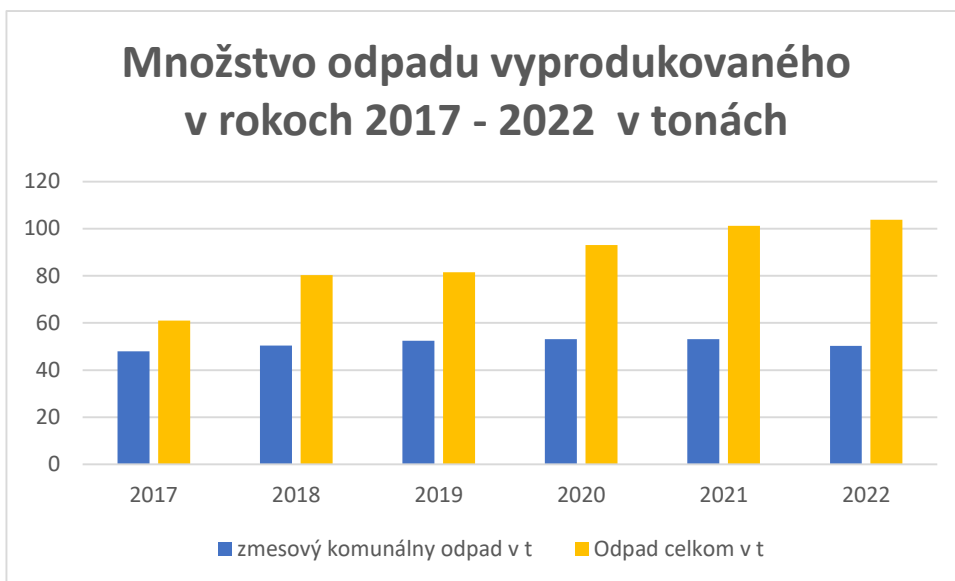
Miera vytriedenia odpadu stúpa a kopíruje slovenský priemer vytriedenia.

Tabuľka 3 Množstvo odpadu v tonách v rokoch 2017 – 2022

Množstvo odpadu/ rok v t	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Zmesový komunálny odpad	47,92	50,40	52,46	53,15	53,1	50,24
Objemový odpad		6,10	10,92	4,45	10,12	5,3
Drobný stavebný odpad	0,473	4,78		10,45	6,57	7,6
Papier	0,515	2,28	1,822	1,787	1,8	1,32
Plasty	0,69	1,39	0,765	2,648	4,27	3,26
Sklo	5,25	8,36	6,90	6,20	5,8	5,04
Viacvrstvé kombinované materiály	0,216	0,301		0,713	0,86	0,22
Kovy	0,105	1,08	0,018	4,29	3,55	7,269
BIO/BRKO		0	0,038	0,035		1,445
Textil a šatstvo	0,3	3,62	3,181	5,558	3,0	3,54
Odpad celkom v t:	61,064	80,807	81,564	93,041	101,26	103,759
Miera vytriedenia	17,61	25,68	22,29	29,68	30,2	39,15

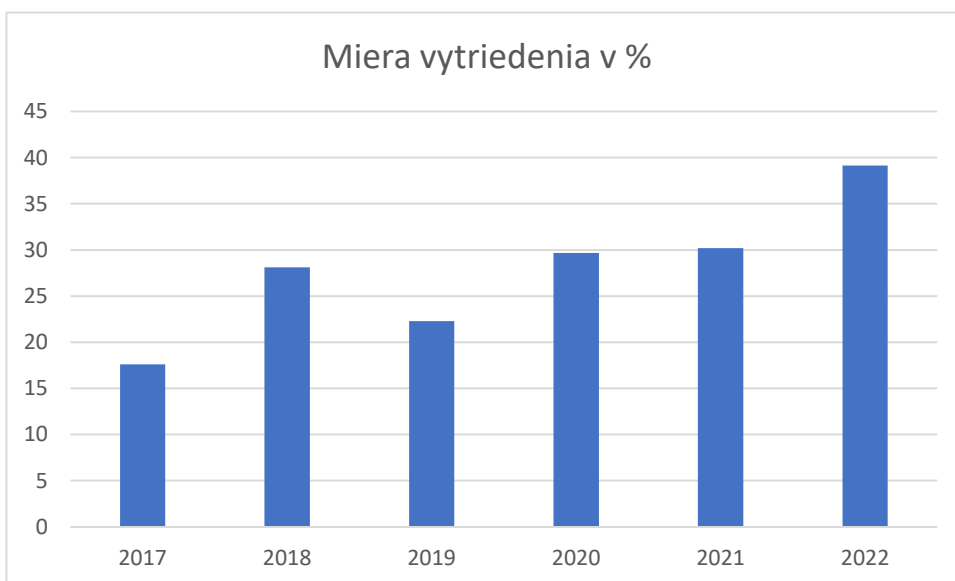
Zdroj: Obec Priepasné

Graf 1

Zdroj: Obec Priepasné

Graf 2

Zdroj: Obec Priepasné

Environmentálnymi záťažami, s ktorými sa bude potrebné v budúcnosti vysporiadať sú aj čierne skládky odpadu. Na území obce sa nachádza v lokalite u Kopeckých, ktorú rieši okresný úrad Myjava a ďalšie oficiálne čierne skládky obec neeviduje. V minulosti sa čierne skládky nachádzali v lokalite Dlhý Vršok a Batíková.

Z pohľadu budúcnosti by bolo pre obec potrebné vytvoriť dlhodobú koncepciu nakladania s odpadmi, ktorá bude reflektovať nastupujúce globálne výzvy na znižovanie objemov skládkovaného odpadu a naopak zvyšovanie efektivity zhodnocovania odpadov, tzn. jeho recyklácie, up-cyklácie a energetického zhodnocovania.

Ekosystémové služby

Pravdepodobný budúci vývoj klímy znamená aj pre oblasť Myjavy, že bude nevyhnutné očakávať dôsledky globálnej zmeny klímy. Ich prejavy sú v náraste priemerných teplôt, poklese zrážkových úhrnov, snehovej pokrývky a poklese relatívnej vlhkosti vzduchu. Pravdepodobne pôjde aj o prehľbovanie extrémov prejavujúcich sa v intenzite zrážok a povodní a naopak, dlhotrvajúcich období sucha, so sprievodným javom poklesu prietoku riek a zníženia pôdnej vlhkosti.

Za tejto situácie je nevyhnutné prijímať účinné opatrenia na zmiernenie dopadov zmeny klímy, predovšetkým v podobe zelenej a modrej infraštruktúry v sídelnom prostredí, ktorá má zároveň potenciál posilniť ekonomickú výkonnosť územia.

Prvky zelenej infraštruktúry ako sú parky, zeleň v zástavbe, komunikáciách, cintorínoch, brehové porasty, chmeľnice, záhradkárske oblasti, trvalo trávnaté porasty, nelesná drevinová vegetácia, remízky, neudržiavaná zeleň, lesné porasty, orná pôda, a pod. majú potenciál regulovať mikroklimu, zabezpečovať cirkuláciu vzduchu, tlmiť nárazový vietor, znižovať prašnosť a hlučnosť, filtrovať vodu, znižovať riziko povodní po privalových dažďoch, znižovať energetickú náročnosť (formou tienenia v lete, a tepelnej izolácie v zime) ako aj prispievať k ukladaniu uhlíka vo vegetácii a pôde (uhlík je zložkou hlavného skleníkového plynu CO₂), chrániť pôdu a zabráňovať jej erózii. Prvky modrej infraštruktúry ako zberné jazierka, prirodzené a umelé vodné toky, kanály, fontány, mokrade, malé vodné plochy, cestné priekopy a pod., takisto napomáhajú regulácii mikroklimy, odtoku vody i zvyšovaniu kvality ovzdušia.

Okrem uvedených regulačných funkcií, poskytujú zelená a modrá infraštruktúra aj ďalšie ekosystémové služby za aké sa považujú kultúra, rekreácia, oddych a iné služby s priaznivým účinkom na zdravie a psychiku miestneho obyvateľstva, a rovnako aj podporné služby ako je cyklus živín, produkcia kyslíka (fotosyntéza), produkčné funkcie v prípade ovocných a zeleninových záhrad a pod.

Uvedené ekosystémové služby majú pozitívne dopady aj na ekonomiku obce a obyvateľov. Znižujú energetické náklady na klimatizáciu, resp. ochladzovanie v lete a naopak na vykurovanie v zime, zatraktívňujú územie, čím sa zvyšuje bonita pozemkov a budov, a v neposlednom rade stabilizáciou prostredia napomáhajú eliminácii nákladov na odstraňovanie následkov nepredvídaných prírodných udalostí a katastrof (povodne, veterné smršte, erózie pôdy a pod.).

2.3 SOCIO-EKONOMICKÁ ANALÝZA

Ľudské zdroje

Vývoj počtu obyvateľov

Charakteristikou demografického vývoja v obci Priepasné je dlhoročný pokles počtu obyvateľstva a starnutie jeho populácie. Tento trend je kontinuálny a nedarí sa ho zmeniť.

V roku 2014 v obci žilo 373 obyvateľov, o 8 rokov neskôr nastal pokles o 16 obyvateľov na 357 (tabuľka 4 a graf 3).

Ku koncu roka 2022 teda žilo v Priepasnom 357 obyvateľov. Z celkového počtu obyvateľov tvorilo za r. 2022 predproduktívne obyvateľstvo 14,57 %. Produktívne obyvateľstvo bolo v roku 2022 zastúpené 66,95 %-ami a poproduktívne 18,49 %-ami (graf 5). Pomer zastúpenia obyvateľov v predproduktívnom a poproduktívnom veku je nepriaznivý, obec má demograficky degresívny vývoj.

Z hľadiska ďalšieho vývoja obyvateľov má značný význam zastúpenie obyvateľov v predproduktívnom veku (0-14 rokov), ktoré je v tomto prípade nižšie ako poproduktívna zložka obyvateľstva (muži nad 65 rokov a ženy nad 60 rokov). Tento fakt potvrdzuje i ukazovateľ vnútornej demografickej kvality a reprodukčnej vitality súčasného obyvateľstva - index vitality populácie (pomer predproduktívnej a poproduktívnej zložky). V obci Priepasné má index vitality kolísavý charakter, v roku 2016 dosiahol najnižšiu hodnotu 75 a najvyššiu v roku 2018 85,71 (graf 4).

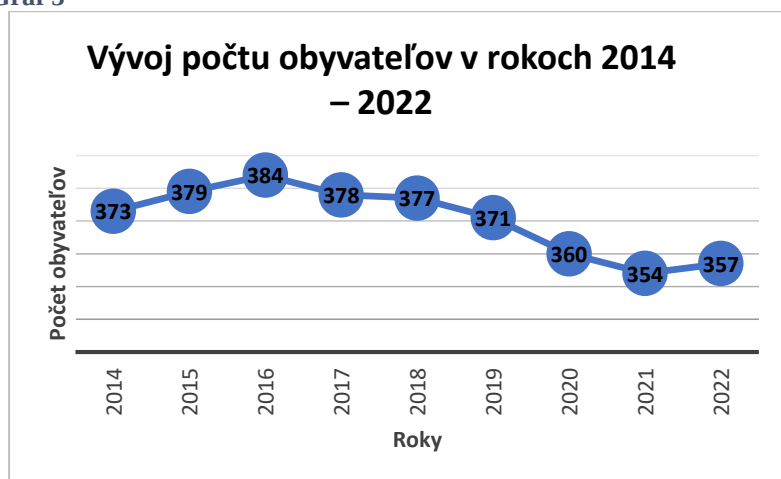
V súčasnosti sa v Priepasnom z hľadiska demografického vývoja obyvateľstva okrem poklesu počtu obyvateľov prejavuje aj trend starnutia obyvateľstva. Priemerný vek obyvateľov v roku 2014 bol 42,23 a do roku 2022 stúpil na 43,53. Tento údaj je podstatne vyšší ako celoslovenský priemer v roku 2022 (41,62).

Tabuľka 4 Demografická štruktúra obyvateľov v rokoch 2014 - 2022

			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Predproduktívny	Spolu	55	55	54	60	60	56	54	53	52
		%	14,75	14,51	14,06	15,87	15,92	15,09	15,00	14,97	14,57
	Produktívny	Spolu	252	252	258	247	247	246	241	236	239
		%	67,56	66,49	67,19	65,34	65,52	66,31	66,94	66,67	66,95
	Poproduktívny	Spolu	66	72	72	71	70	69	65	65	66
		%	17,69	19,00	18,75	18,78	18,57	18,60	18,06	18,36	18,49
Spolu			373	379	384	378	377	371	360	354	357
Index vitality			83,33	76,39	75,00	84,51	85,71	81,16	83,08	81,54	78,79

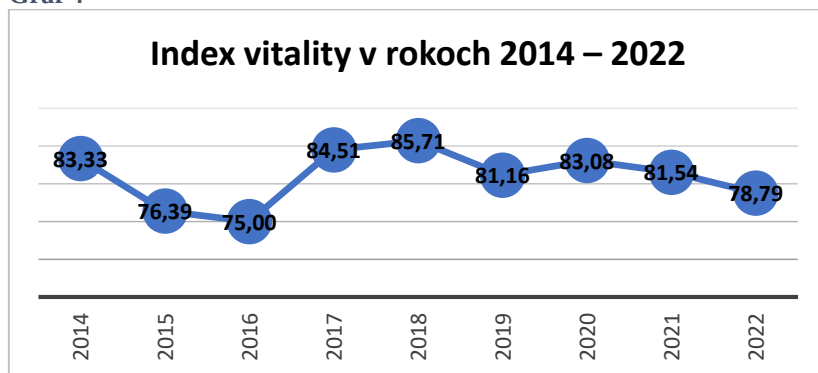
Zdroj: Štatistický úrad SR

Graf 3

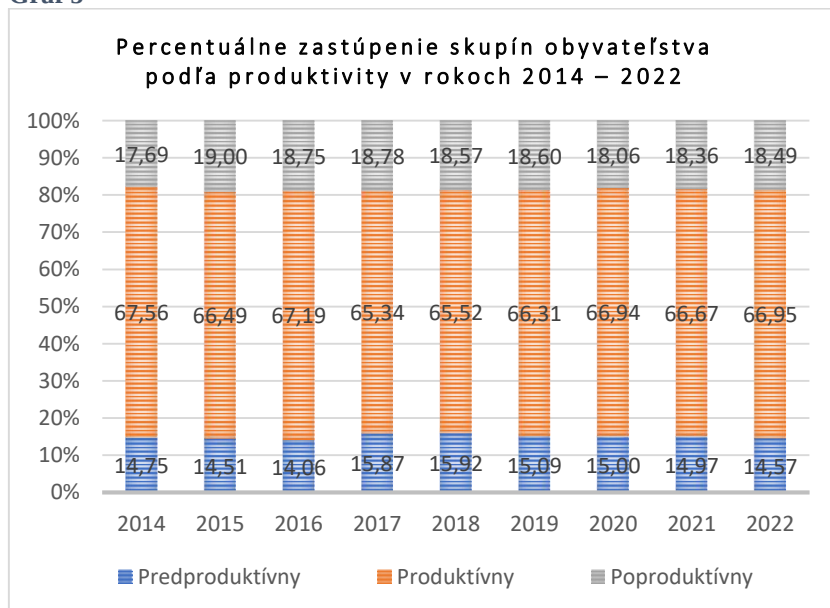
Zdroj: Štatistický úrad SR

Graf 4

Zdroj: Štatistický úrad SR

Graf 5

Zdroj: Štatistický úrad SR

Z tabuľky 6 vyplýva, že celkový prírastok (úbytok) obyvateľstva sa z dlhodobého hľadiska kolísavý charakter. V sledovanom 8-ročnom období činil celkový úbytok obyvateľstva 7 obyvateľov.

Príčinou tohto javu je fakt, že v sledovanom období v Priepasnom viac obyvateľov umrelo ako sa narodilo. V rokoch 2014 – 2022 bol tento úbytok 44 obyvateľov. Najvyšší úbytok bol zaznamenaný v roku 2019, kedy zomrelo 8 ľudí. V roku 2017 sa narodilo najviac detí (8) a v roku 2019 najmenej (0).

Pozitívom pre obec je migračný prírastok obyvateľstva. V období 2014 - 2022 sa do obce prisťahovalo 64 ľudí, pričom sa z obce odsťahovalo len 49 ľudí. Na tento ukazovateľ mala samozrejme vplyv pandémie COVID-19, keď hlavne po jej vypuknutí boli obmedzenia v pohybe a tak sa od roku 2020 migrácia znížila. Dôvodom migračného prírastku obyvateľstva je pokračujúci trend vysťahovania obyvateľstva z mesta do vidieckych sídiel, kde sú prijateľnejšie ceny za bývanie a širšia ponuka stavebných pozemkov.

Migrácia obyvateľstva je ovplyvňovaná ekonomickou situáciou obce, mierou nezamestnanosti, situáciou na trhu práce, rozdrobenosťou pozemkov, či bytovou výstavbou a dostupnosťou bývania. Tiež majú na ňu vplyv dostupnosť služieb ako aj možnosti kultúrno-spoločenského, či športového vyžitia.

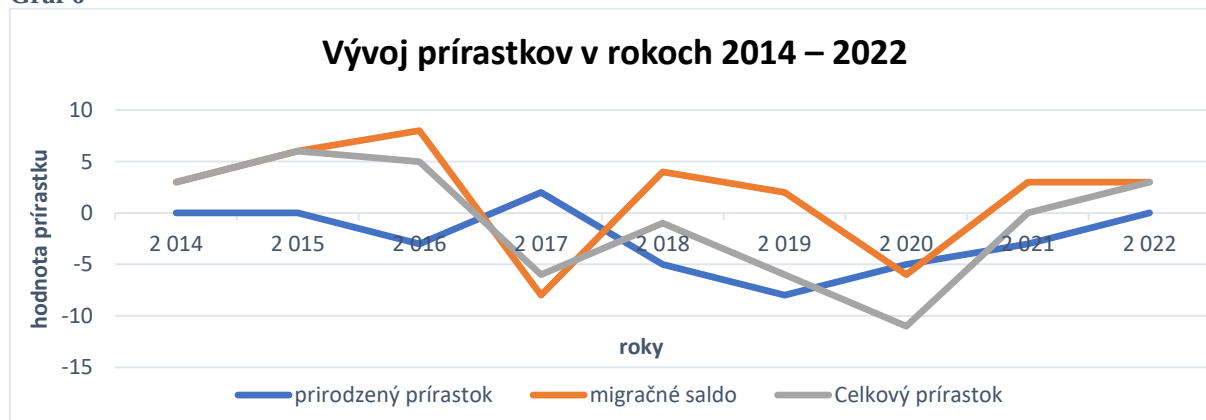
5

Tabuľka 6 Pohyb obyvateľstva v rokoch 2014– 2022

<i>Bilancia obyvateľstva</i>	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	spolu
Živonarodení	3	3	1	8	2	0	1	2	2	22
Zomrelí	3	3	4	6	7	8	6	5	2	44
Prir. prírastok/úbytok	0	0	-3	2	-5	-8	-5	-3	0	-22
Prist'ahovaní	6	10	13	5	12	6	0	6	6	64
Odsťahovaní	3	4	5	13	8	4	6	3	3	49
Migr. prírastok/úbytok	3	6	8	-8	4	2	-6	3	3	15
Celkový prírastok	3	6	5	-6	-1	-6	-11	0	3	-7

Zdroj: Štatistický úrad SR

Graf 6

Zdroj: Štatistický úrad SR

Náboženská štruktúra obyvateľstva

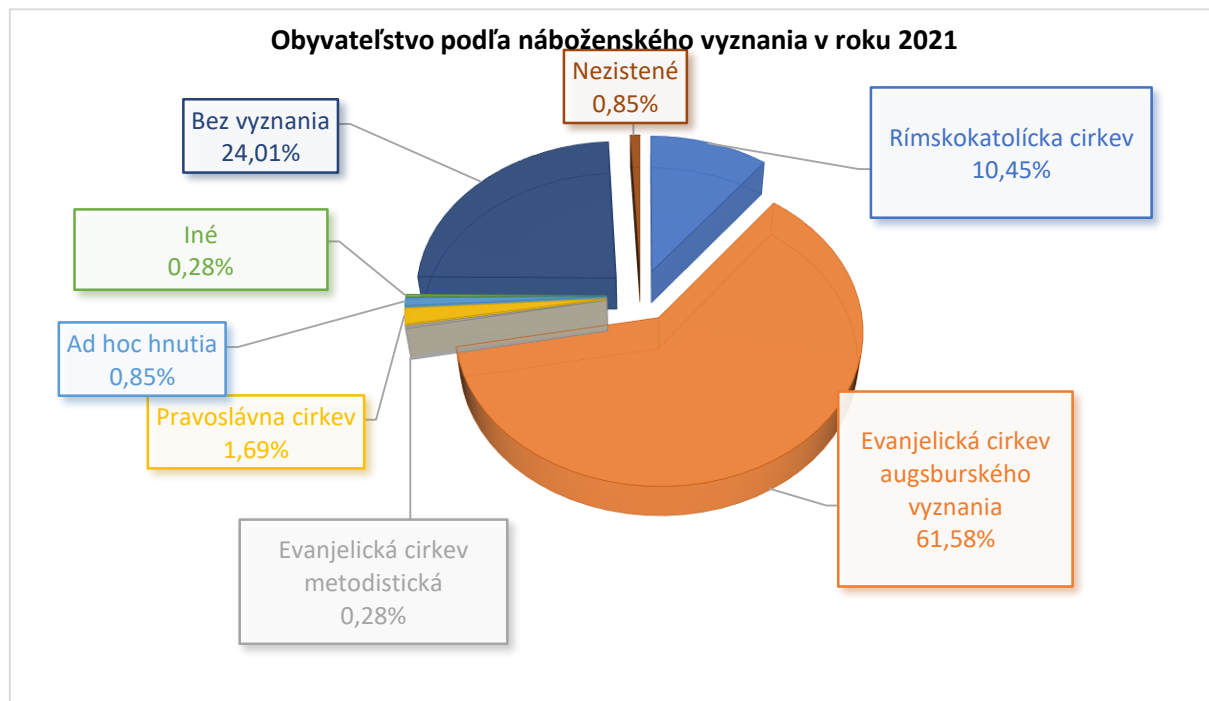
Pri poslednom sčítaní ľudu v roku 2021 poklesol v Priepasnom podiel veriacich oproti sčítaniu z roku 2011. Najviac obyvateľov – 61,58% sa hlásilo k evanjelickej cirkvi augsburského vyznania. Je to ale o 10 % menej ako v roku 2011. K rímsko-katolíckej cirkvi sa hlási 8,94 % obyvateľov, čo je mierny nárast a to o 2%. Až o 13% stúpol pomer obyvateľov bez vyznania (na 24,01%). Svoje zastúpenie v obci majú i ďalšie náboženstvá –pravoslávna cirkev, evanjelická cirkev augsburského vyznania a ad hoc hnutia. Podrobnú štruktúru obyvateľov obce Priepasné podľa náboženského vyznania znázorňuje tabuľka 7 a graf 7.

Tabuľka 7 Obyvateľstvo podľa náboženského vyznania porovnanie rokov 2021 a 2011

Náboženské vyznanie	SODB 2021		SODB 2011	
	Spolu	%	Spolu	%
Rímskokatolícka cirkev	37	10,45	33	8,94
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	218	61,58	268	72,63
Evanjelická cirkev metodistická	1	0,28	nesledované	x
Pravoslávna cirkev	6	1,69	5	1,36
Ad hoc hnutia	3	0,85	nesledované	x
Iné	1	0,28	nesledované	x
Bez vyznania	85	24,01	40	10,84
Nezistené	3	0,85	23	6,23
Spolu	354	100	369	100

Zdroj: SODB SR 2011 a 2021

Graf 7

Zdroj: Štatistický úrad SR

Národnostná štruktúra obyvateľstva

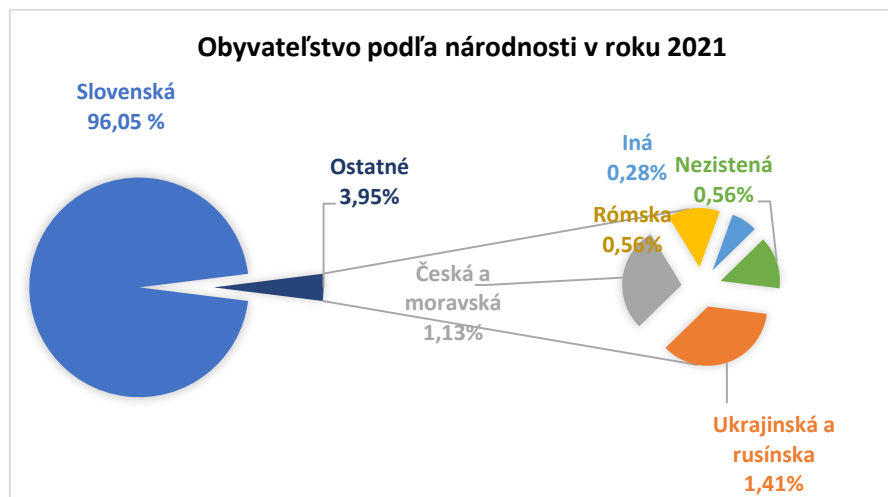
Pre určenie národnosti nie je rozhodujúca materinská reč, ani reč, ktorú občan prevažne používa alebo lepšie ovláda, ale jeho vlastné rozhodnutie o príslušnosti k národu, národnostnej menšine alebo etnickej menšine. Národnostné zloženie obyvateľstva obce môžeme považovať za homogénne. Podľa údajov z tabuľky 8 sa k slovenskej národnosti hlási až 96,05 % čo je oproti predchádzajúcemu SODB viac. Je to zrejme spôsobené znížením pomeru o 3 % tých obyvateľov, ktorí sa k národnosti v SODB 2011 nevyjadrili a v r. 2021 sa prihlásili k slovenskej národnosti. Zvýšil sa podiel ukrajinskej a rusínskej národnosti. K trvalému pobytu sa však prihlásili už aj občania rómskej národnosti.

Tabuľka 8 Obyvateľstvo podľa národnosti

Národnosť	SODB 2021		SODB 2011	
	Spolu	%	Spolu	%
Slovenská	340	96,05	347	94,04
Ukrajinská a rusínska	5	1,41	2	0,54
Česká a moravská	4	1,13	5	1,36
Rómska	2	0,56	nesledované	x
Iná	1	0,28	1	0,27
Nezistená	2	0,56	14	3,79
Spolu	354	100,00	369	100,00

Zdroj: SODB SR 2011 a 2021

Graf 8

Zdroj: SODB SR 2021

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva má pre ďalší rozvoj obce zásadný význam. Školské vzdelanie je výrazom kultúrnej vyspelosti každej spoločnosti. Je jedným z činiteľov, ktoré ovplyvňujú životnú úroveň a podmieňujú úspešný rozvoj národného hospodárstva vo všetkých jeho oblastiach.

Podľa SODB 2021 môžeme konštatovať, že v obci Priepasné je najviac obyvateľov s dosiahnutým úplným stredným vzdelaním (s maturitou) – 31,64 %, čo je mierny nárast od roku 2011. O viac ako 4% pribudli v kategórii Vyššie odborné vzdelanie, ktorá tak ma spolu 5,65 %. Druhou najpočetnejšou skupinou sú obyvatelia, ktorí majú Stredné odborné učňovské (bez maturity) – 27,12 %. Vysokoškolské vzdelanie má 10,45 % obyvateľov, čo je mierny nárast v porovnaní s rokom 2011. Základné vzdelanie tvorí 14,41% obyvateľov.

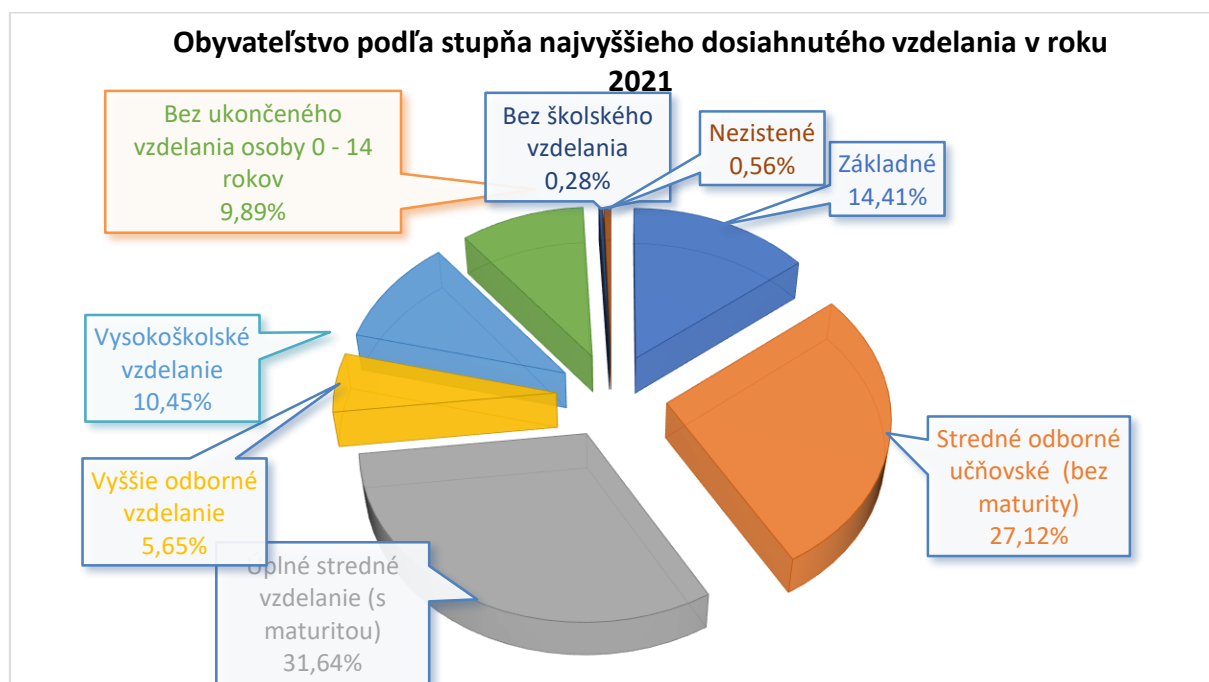
Môžeme konštatovať, že z hľadiska vzdelanosti obyvateľstva vykazuje obec dobrú vzdelanostnú úroveň. Podrobnú štruktúru obyvateľov podľa vzdelania znázorňuje tabuľka 9 a graf 9. Opticky sa môže zdať, že nastal prudký pokles ľudí Bez školského vzdelania, avšak ten je spôsobený tým, že z tejto kategórie boli pri sčítaní v roku 2021 už vyčlenené deti bez ukončeného vzdelania vo veku 0 – 14 rokov.

Tabuľka 9 Obyvateľstvo podľa stupňa najvyššieho dosiahnutého vzdelania

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	SODB 2021		SODB 2011	
	Spolu	%	Spolu	%
Základné	51	14,41	60	16,26
Stredné odborné učňovské (bez maturity)	96	27,12	115	31,17
Úplné stredné vzdelanie (s maturitou)	112	31,64	109	29,54
Vyššie odborné vzdelanie	20	5,65	5	1,36
Vysokoškolské vzdelanie	37	10,45	29	7,86
Bez ukončeného vzdelania osoby 0 - 14 rokov	35	9,89	nesledované	x
Bez školského vzdelania	1	0,28	48	13,01
Nezistené	2	0,56	3	0,81
Spolu	354	100,00	369	100,00

Zdroj: SODB SR 2011 a 2021

Graf 9

Zdroj: SODB SR 2021

Prognóza vývoja počtu obyvateľov

Podľa štúdie Kraja a okresy Slovenska v demografickej perspektíve (autori : Branislav Šprocha, Boris Vaňo, Branislav Bleha) patrí okres Myjava, do ktorého spadá i riešené územie obce Prieipasné, medzi okresy s najvyšším indexom zaťaženia starým obyvateľstvom. Kým v roku 2018 pripadalo na 100 obyvateľov v tomto okrese viac ako 31 obyvateľov vo veku 65 a viac rokov, prognóza tohto čísla pre rok 2040 je až vyše 56,1 obyvateľov, čo je druhý najhorší očakávaný index zaťaženia starým obyvateľstvom na Slovensku. Znamená to, že na 100 osôb vo veku 20 – 64 rokov, teda v produktívnom veku, prípadne viac ako 56 seniorov. Predpokladaný nárast počtu a podielu seniorov sa okrem vývoja indexu zaťaženia starým obyvateľstvom odzrkadlí aj na indexe (celkového) ekonomického zaťaženia, ktorý sa do roku 2040 pre okres Myjava predpokladá až vo výške 82,2, čo je druhý jeden z najhorších očakávaných indexov ekonomického zaťaženia na Slovensku. Tento index vyjadruje pomer počtu osôb v predproduktívnom (0 - 14) a poproduktívnom veku (65+) na 100 osôb v produktívnom veku (15 - 64).

Ekonomika územia

Podnikateľská sféra

V obci Prieipasné k 31. 12. 2022 pôsobilo 37 podnikateľských subjektov, z toho 15 právnických osôb, čo je nárast o 6 subjektov oproti roku 2014. Naopak počet fyzických osôb nezapísaných v obchodnom registri celkovo klesol z 30 na 22 (viď tabuľka10).

Tabuľka 10 Právne subjekty v obci Prieipasné v roku 2014 a 2022

Kategórie právnych subjektov	Počet r. 2014	Počet r. 2022
Právnické subjekty spolu	9	15
Fyzické osoby nezapísané v obchodnom registri – spolu	30	22
– FO nezapísané v obchodnom registri – živnostníci	25	18
– FO nezapísané v obchodnom registri – slobodné povolania	2	0
– FO nezapísané v obchod. registri – samostatne hospodáriaci roľníci	3	4
Subjekty vedené v Registri organizácií	39	37

Zdroj: Štatistický úrad SR 2022, Obec Prieipasné

Podnikateľskú sféru v primárnom sektore zastupuje niekoľko podnikateľských subjektov, z toho konkrétne 4 samostatne hospodáriacich roľníkov.

Najvýraznejšie odvetvia v rámci sekundárneho sektora je strojársky priemysel, ktorý sa výraznou mierou podieľa na priemyselnej produkcii obce a má dlhodobú tradíciu.

Terciárny sektor je zastúpený sčasti verejnými službami a podnikateľskými subjektmi do ktorého odvetvia ľudskej činnosti, ktorých podstatou je poskytovanie služieb, teda poskytovanie práce, vedomostí, finančných prostriedkov, infraštruktúry, výrobkov alebo ich vzájomná kombinácia. V tomto sektore má zastúpenie 1 predajňa potravinárskeho a zmiešaného tovaru, a 3 ubytovacie zariadenia, 1 materská škola. 1 agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti a viaceré podnikateľské subjekty:

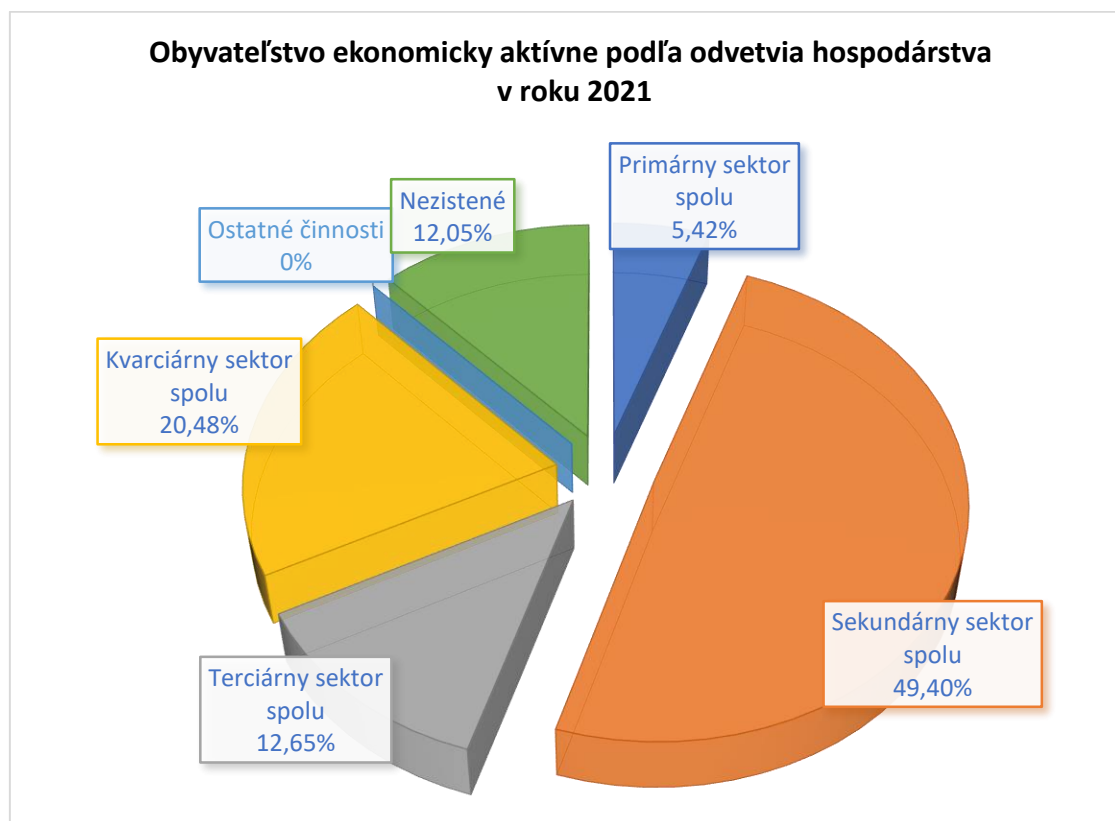
AgroMosný s.r.o., Anode nábytok s.r.o., DREVOREZ Priepasné spol. s.r.o., BBožík s. r. o., Božík s. r. o., Božík včelárske potreby s.r.o., ECOSPORT, s.r.o., HeBib s. r. o., KM Engineering s. r. o., Vydavateľstvo AURORA, spol. s. r. o., WireMARK s.r.o., MARKO MaM, s. r. o., MARKO MaŠ, s.r.o., PEKOPOS s. r. o., HF autoservis-pneuservis, DOMINO STAV s.r.o. KM Engineering s. r. o., Ján Krásny – sprostredkovanie, Jaroslav Mosný - MJ MOSNÝ, Lenka Králová, Martin Mosnáček, Martin Janík, Andrej Valko – ELIP a ďalšie.

Z údajov uvedených v tabuľke 11 a grafu 10 vyplýva, že najviac ekonomicky aktívnych obyvateľov obce pracuje v priemyselnej výrobe, ktorá spadá do sekundárneho sektora, v ktorom spolu pracuje 49,40 %. V terciárnom sektora pracuje 12,65 % obyvateľstva, v primárnom sektore 5,42 % a kvarciárny sektor predstavuje 20,48 %. Až 12,05 % ekonomicky aktívnych obyvateľov neudalo svoje odvetvia zamestnania.

Tabuľka 11 Bývajúce obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa odvetvia hospodárstva v roku 2021

Odvetvie hospodárstva	Obyvateľstvo ekonomicky aktívne		
	Muži	Ženy	Spolu
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	8	1	9
Ťažba a dobývanie	0	0	0
Primárny sektor spolu	8	1	9
Priemyselná výroba	42	30	72
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	0	0	1
Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	0	0	0
Stavebníctvo	8	1	9
Sekundárny sektor spolu	51	31	82
Doprava a skladovanie	1	1	2
Ubytovacie a stravovacie služby	0	2	2
Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	9	8	17
Terciárny sektor spolu	10	11	21
Informácie a komunikácia	1	0	1
Finančné a poisťovacie činnosti	0	0	0
Činnosti v oblasti nehnuteľností	2	3	5
Odborné, vedecké a technické činnosti	0	2	2
Administratívne a podporné služby	0	3	3
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	2	7	9
Vzdelávanie	1	2	3
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	4	6	10
Umenie, zábava a rekreácia	1	0	1
Kvarciárny sektor spolu	11	23	34
Ostatné činnosti	0	0	0
Nezistené	9	11	20
Spolu	89	77	167

Zdroj: SODB SR 2021

Graf 10

Zdroj: SODB SR 2021

Podiel ekonomicky aktívnych obyvateľov, teda osôb vo veku od 15 do 89 rokov, ktoré počas referenčného týždňa odvedli určitú prácu, aj keď len jednu hodinu týždenne, za odmenu, zisk alebo za výhody pre rodinu, v obci Priepasné je 167, čo je 47,1 % z celkového počtu obyvateľstva (rok 2021). Oproti roku 2011 teda jeho pomer mierne klesol. V porovnaní s Trenčianskym krajom je to 2,8 % menej a s celoslovenským priemerom je to viac o 0,2 %. (viď tabuľka 12).

**Tabuľka 12 Porovnanie EAO obce s priemerom okresu, kraja a SR v roku 2021
a rokom 2011**

	Trvale bývajúce obyvateľstvo v r. 2021	Ekonomicky aktívne osoby v r. 2021	Podiel EAO v % v r. 2021	Podiel EAO v % v r. 2011
Obec Priepasné	354	167	47,18	47,7
Okres Myjava	25 678	12 843	50,02	48,7
Kraj Trenčiansky	577 464	287 977	49,87	49,2
SR	5 449 270	2 553 891	46,87	48,7

Zdroj: SODB SR 2011 a 2021

Nezamestnanosť

Miera evidovanej nezamestnanosti dosiahla k 31.12.2021 v obci Priepasné až 7,78 %. Pričom za okres Myjava je táto hodnota oveľa nižšia a to 3,48 %. Za posledných 7 rokov klesla

teda miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Myjava viac ako o 4 %. Miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Myjava je dlhodobo pod celoslovenským priemerom. Dokonca i na úrovni Trenčianskeho kraja je nezamestnanosť o niečo vyššia ako v okrese Myjava.

Tabuľka 13 Porovnanie miery nezamestnanosti k 31. 12. 2021

	Trvale bývajúce obyvateľstvo spolu	Ekonomicky aktívne osoby spolu	Miera evidovanej nezamestnanosti v %
Obec Prieasné	354	167	7,78
Okres Myjava	25 678	12 843	3,86
Kraj Trenčiansky	577 464	287 977	4,28
SR	5 449 270	2 553 891	6,76

Zdroj: SODB 2021 a ÚPSVaR 2021

Bývanie a bytový fond

Bývanie ako jedna zo základných ľudských potrieb by malo byť uspokojované na úrovni adekvátnej celkovému stupňu sociálno-ekonomického rozvoja spoločnosti. Jeho úroveň je jednou zo základných charakteristík životnej úrovne obyvateľstva.

Domový fond obce Prieasné v roku 2021 tvorilo 238 domov, v ktorých bolo spolu 246 trvale obývaných bytov. Najväčší podiel na domovom fonde majú rodinné domy - 226. Domový fond v obci dopĺňa 2 bytové domy a 10 ostatných budov.

Prírastok bytových jednotiek za roky 2011 – 2021 (t.j. medzi dvomi SODB) bol v obci Prieasné +15 bytových jednotiek (SODB 2011: 231 bytových jednotiek, SODB 2021: 246 bytových jednotiek).

Tabuľka 15: Prehľad bytového fondu v obci Prieasné za rok 2021

Typ domu	Počet domov	Počet bytových jednotiek v dome
rodinný dom	226	226
bytový dom	2	10
Ostatné (napr. polyfunkčná budova, neskolaudovaný rodinný dom, núdzový objekt, neurčený na bývanie, inštitucionálne, alebo kolektívne zariadenia	10	10
nezistené	-	-
SPOLU	238	246

Zdroj: SODB SR 2021

Pozn. Celkový bytový fond sa skladá z viacerých variácií, ktoré môžu tvoriť okrem obytných rodinných a bytových domov aj polyfunkčné budovy, ostatné budovy na bývanie, komerčné plochy ubytovacích zariadení, inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia, neskolaudované rodinné domy a pod. – vid' nasledujúca tabuľka.

Občianska vybavenosť

Sociálna starostlivosť

Poskytovanie sociálnej starostlivosti v obci nie je zabezpečené. Najbližšie sociálne zariadenie sa nachádza v meste Myjava Zariadenie opatrovateľskej služby (ZOS) Nezábudka pre seniorov a Domov sociálnych služieb pre deti a dospelých ÚSVIT určený pre sociálne slabšie rodiny s deťmi aj pre jednotlivcov. Obec má spracované dokumenty: Plán rozvoja sociálnych služieb v obci Priepasná a Komunitný plán sociálnych služieb obce Priepasná 2022-2030.

Zdravotná starostlivosť

Za zdravotnými službami občania dochádzajú do mesta Brezová pod Bradlom a okresného mesta Myjava, kde sú zriadené zdravotné stredisko a Nemocnica s poliklinikou Myjava. V obci pôsobí Modrá Hviezda n. o. – agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti, ktorú môžu občania individuálne využiť.

Školy a školské zariadenia

Základná škola bola v obci zrušená v roku 2000, deti dochádzajú do školy do Myjavy, Brezovej pod Bradlom, Košarísk.

V obci sa nachádza Materská škola, ktorú v školskom roku 2022/2023 navštevovalo 15 detí a v roku 2023 bola jej kapacita navýšená na 19 detí. Materská škola má výrazne rodinný charakter a na základe dohody o spádovej materskej škole poskytuje povinné predprimárne vzdelávanie deťom z obce Polianka. Okrem vysoko individuálneho prístupu ku každému jednému dieťaťu zabezpečuje a podporuje rozvoj ich sociálnych a emocionálnych vzťahov. Materská škola je priebežne rekonštruovaná z prostriedkov obce a zmodernizované je aj okolie MŠ a detského ihriska..

Tabuľka 16 Počet detí a žiakov v materskej škole

Školský rok	Materská škola
2015/2016	15
2016/2017	14
2017/2018	14
2018/2019	14
2019/2020	15
2020/2021	15
2021/2022	15
2022/2023	15

Zdroj: Obec Priepasná, 2023

Graf 11

Zdroj: Obec Priepasné, 2023

Na základe tabuľky 16 a grafu 11 možno konštatovať, že je počet detí stabilný, kapacita škôlky je takmer každý rok v sledovanom období využitá na maximum a potenciál jej využitia stúpa vzhľadom na rozšírenú kapacitu.

Kultúra, šport a cestovný ruch

Kultúrne zariadenia

Sieť zariadení kultúry na území obce reprezentujú kultúrny dom, obecná knižnica, amfiteáter za obecným úradom s pecou na chlieb a súkromné múzeum .

Historické zariadenia

V katastrálnom území obce Priepasné sú v súčasnosti evidované tieto pamiatky:

a) Pamiatky evidované Pamiatkovým úradom SR:

- Nehnutel'né národné kultúrne pamiatky
-Strážnica - chata na Bradle z roku 1936, vyhlásená za NKP v roku 2013

b) Pamiatky s kultúrnou a historickou hodnotou:

- Nehnutel'né pamiatky:
 - Pamätník M. R. Štefánika - postavený v roku 1999 pri príležitosti 80.výročia jeho smrti, je umiestnený pri obecnom úrade;
 - Kamenný murovaný pomník v osade U Mosnáčkov - postavený v roku 1938, označujúci miesto, kde sa v dobe prenasledovania evanjelici schádzali k tajným modlitbám
 - Pylón A – Pocta primášovi Jánovi Kolárikovi a
 - Pylón B – Pocta primášovi Petruchovi, oba od autora návrhu Doc. Ing. Viliama Jána Grusku ktorý projektom reagoval na výnimočnú a originálnu iniciatívu Petra Czereho (starostu Obce Priepasné), Petra Obucha (etnomuzikológa, organizáiora muziganského worshopu v Priepasnom v roku 2014) a Martina Janštu, učiteľa ZŠ MRŠ v Košariskách, vedúceho hudby Rosenka, zberateľa a dôrazného aktivistu v oblasti tradičnej a ľudovej kultúry

Podbradlianskeho regiónu, oba pylóny boli postavené v roku 2017 pri príležitosti 60. rokov samostatnosti obce Priepasné.

Zariadenia na trávenie voľného času

Obec Priepasné utvára dobré podmienky pre využitie voľného času. Podporuje organizovanie športových podujatí, utvára podmienky pre relax a oddych aj v spolupráci s rôznymi miestnymi organizáciami.

Športovým klubom pôsobiacim v obci je TJ Slovan Priepasné, ktorý sa každoročne zúčastňuje majstrovských futbalových súťaží. Športový klub je okrem vlastných, podporovaný z finančných prostriedkov obce a sponzorov.

V obci sa nachádzajú zo športových zariadení futbalové ihrisko so šatňami, posilňovňa, viacúčelové športové ihrisko a detské ihrisko s prvkami využitia pre rôzne vekové kategórie.

Územie je poprepletané viacerými turistickými chodníkmi a cyklotrasami.

Návštevnosť a ubytovacie kapacity

Návštevníci majú v obci Priepasné k dispozícii ubytovanie na kopaniciach v Starej škole a individuálnych súkromných ubytovaniach. Názov ubytovania Stará škola vychádza zo skutočného príbehu tohto miesta – táto budova bola postavená ako škola v roku 1904 Evanjelickým cirkevným zborom v Brezovej pod Bradlom. Deti sa tu učili až do roku 1974.

Počet prenocovaní a výber dane za ubytovanie uvádza tabuľka 17.

Tabuľka 17: Výber dane za ubytovanie / počet prenocovaní v obci Priepasné v r. 2016 - 2022

rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet prenocovaní	454	364	340	330	312	205	320
Výber dane za ubytovanie v €	149,82	120,12	170,00	165,00	82,50	102,96	480,00

Zdroj : Obec Priepasné

V obci bol najväčší počet prenocovaní v roku 2016. Postupne klesal a v roku 2021, ktorý bol ovplyvnený pandémiou Covid-19 sa prejavil najvýraznejšie pokles počtu prenocovaní. Obec ako správca dane určuje na svojom území daň za ubytovanie, ktorá je vyberaná podľa platného a účinného všeobecne záväzného nariadenia.

Inštitucionálne zabezpečenie cestovného ruchu

V obci sú poskytované podporné resp. informačné služby pre návštevníkov prostredníctvom oficiálnej internetovej stránky obce, vývesných tabúl, sociálnych sietí, prípadne v regionálnych tlačovinách alebo internetových stránkach spolupracujúcich subjektov a obec sama ako subjekt je členom MAS Kopaničiarsky región.

Kultúra je nezastupiteľnou sférou spoločenského života. Kultúrnou politikou prispieva obec k duchovnému rozvoju a vzdelaniu svojich obyvateľov vo vzťahu k ich potrebám v rámci obce, okresu, kraja, regiónu a Slovenska. Obec Priepasné je významným priestorom periodicky sa opakujúcich kultúrnych podujatí, ktoré umocňujú zviditeľnenie obce, ale zároveň sú tieto podujatia významným prvkom kultúrno-spoločenského života v obci, čím podporujú jeho návštevnosť.

V obci sa každoročne konajú viaceré kultúrne a spoločenské podujatia a akcie aj v spolupráci s miestnymi organizáciami. Charakter niektorých sa mení, väčšina z nich sa však koná viac menej pravidelne každý rok. Najvýznamnejšie z nich uvádza nasledujúca tabuľka 13.

Tabuľka 18 Vybrané kultúrne a spoločenské podujatia a akcie v obci Priepasné

Názov kultúrneho podujatia	Termín konania
Karneval pre deti	február
Ples futbalistov	február
Deň matiek	marec
Deň zdravia	apríl-máj
Stavanie mája	máj
Pietna spomienka na gen. M. R. Štefánika	máj
Šak toto	júl
Muziganské Priepasné	august
Letný cirkevný, alebo hudobný tábor	august
Úcta k starším	október
Deň makov a vojnových veteránov	november
Mikuláš v Priepasnom	december
Vianoce v Priepasnom	december

Zdroj: Obec Priepasné

V Priepasnom pôsobilo v minulosti a pôsobí viacero spoločenských a záujmových organizácií. V súčasnej dobe sú aktívne nasledovné organizácie: Slovenský zväz drobnochovateľov, Únia žien Slovenska v Priepasnom, Jednota dôchodcov Slovenska v Priepasnom, TJ Slovan Priepasné, Slovenský červený kríž, Evanjelický cirkevný zbor Košariská-Priepasné a Ženská spevácka skupina z Priepasného, ktoré obohacujú spoločenský a kultúrny život v obci.

Významným prvkom kultúrneho života obce sú obecné noviny Naše Priepasné. Občasník vydáva Obec Priepasné a informuje o spoločenskom, kultúrnom, politickom, náboženskom živote a o dianí v Priepasnom.

Ostatné služby

Okrem vyššie uvedených zariadení občianskej vybavenosti sa v obci tiež nachádza obecný úrad Priepasné, v ktorom obec prostredníctvom svojich zamestnancov poskytuje služby občanom, a je zázemím pre výkonné orgány obce: starostu obce a obecné zastupiteľstvo.

Protipožiarnu ochranu obec zabezpečuje externou formou nakoľko dobrovoľný hasičský a záchranný zbor, ktorý tu pôsobil od roku 1949 a mal k dispozícii objekt požiarnej zbrojnice, pre nedostatok dobrovoľníkov, svoju činnosť ukončil. Priestory bývalej zbrojnice sa zmenili na komunitné centrum, v ktorom pôsobí poskytovateľ domácej ošetrovateľskej zdravotnej starostlivosti a poskytuje občasné sociálne poradenstvo podľa záujmu občanov.

2.4 ÚZEMNO-TECHNICKÁ ANALÝZA

Základná charakteristika obce z pohľadu širších vzťahov

Doprava

Kvalitná dopravná infraštruktúra a dobrá dopravná dostupnosť sú základné predpoklady rozvoja obce. Vzdialenosť od okresného mesta Myjava je približne 8 km, od krajského mesta Trenčín 60 km. Vzdialenosť väčších sídiel, kde obyvatelia dochádzajú zväčša za prácou: Myjava – 10 km, Brezová pod Bradlom - 10 km, Stará Turá – 21 km, Nové Mesto nad Váhom – 33 km. Na území obce je dostupná len autobusová doprava, železničná doprava sa nachádza najbližšie v meste Myjava. Autobusová doprava do okresného mesta Myjava je počas pracovných dní celkom frekventovaná, taktiež do mesta Brezová pod Bradlom, avšak niektoré spoje neprechádzajú každou časťou obce, ktoré sú území obce roztrúsené. Počas víkendov a sviatkov sa dostupnosť spojov do okolitých miest javí ako nedostačujúca. V obci Priepasné sa nachádza 23 km miestnych ciest I.-IV. triedy, ktoré nie sú nadregionálne významné.

V katastrálnom území obce je vyznačená cyklotrasa, ktorá bola realizovaná v rámci projektu 4 CYKLOREGIO. Realizátorom bolo Združenie obcí Subregión Pod Bradlom. Obcou prechádzajú nasledovné cykloturisticke trasy:

- 8303 Košariská-Priepasné s celkovou dĺžkou 4,9 km
- 2202 „4 Cykloregio“ s celkovou dĺžkou 42,9 km
- 5302 Brezová pod Bradlom – Myjava – Vrbovce – Senica s celkovou dĺžkou 46,5 km

Zásobovanie vodou, kanalizácia a ČOV

Obec je napojená na vodovodnú sieť, prostredníctvom ktorej je obec zásobovaná kvalitnou pitnou vodou. Napojených na vodovod je 89% domácností.

Kanalizačná sieť nie je v obci vybudovaná. Takisto nie je zabezpečené čistenie splaškových vôd prostredníctvom čističiek. Odpadové vody sa vypúšťajú do žump. Približne 90% domácností je napojených na žumpy, niektoré domácnosti majú suché WC. Obec upravuje zneškodňovanie obsahu žump všeobecne záväzným nariadením.

Zásobovanie plynom

Obec je plynofikovaná okrem lokalít U Ševcov, Batíková, U Kopeckých, U Mosnáčkov, U Sivákov, U Zubákov, Končiny a Podminárová. Prípojku na plyn má 85 % domácností.

Zásobovanie elektrickou energiou a verejné osvetlenie

Obec je zásobovaná elektrickou energiou z VN linky 22 kV prostredníctvom miestnych transformačných staníc. Obec je plne elektrifikovaná, všetky domácnosti sú napojené na

elektrickú sieť. Nedostatočné kapacity rozširuje distribútor energie novými transformačnými stanicami priebežne.

Verejné osvetlenie pokrýva celú obec vrátane osád, okrem lokality U Ševcov, a čiastočne U Sivákov.

Tepelné hospodárstvo (centrálne zásobovanie, individuálne zdroje) a zásobovanie plynom

V obci neexistuje centrálny rozvod tepla. Domácnosti využívajú vlastné kotle, v ktorých spaľujú palivové drevo, tuhé palivo, brikety, pelety, uhlie, príp. vykurujú elektrickou energiou alebo plynom. V poslednom období pribúda aj využívanie alternatívnych zdrojov energie napr. solárnych kolektorov alebo fotovoltiky.

Telekomunikácie (internet, optika)

Drôtovým obecným rozhlasom je pokrytá celá obec okrem lokality U Ševcov, Podmlynárová a Končiny. Prístup na internet je zabezpečený pomocou telefonických liniek technológiou ADSL, mobilným internetom a WIFI (bezdrôtová sieť). Kataster obce je z väčšej časti pokrytý signálom mobilnej telefónnej siete (Orange, T Mobile, O2, 4-ka) a televíznym signálom.

Rozvojové plochy

Po regresii strojárského priemyslu, ku ktorej došlo na konci 90-tych rokov minulého storočia sa región nachádzal v ekonomických problémoch a zaznamenal vysokú mieru nezamestnanosti.

Územný plán obec Priepasné nemá. Územie obce má však k dispozícii dostatok priestoru pre ďalšiu výstavbu a rozvoj, či už v oblasti bytovej, občianskej, spoločenskej alebo priemyselnej vybavenosti.

Medzi rozvojové plochy identifikované obcou Priepasné môžeme zaradiť areál Bradlo, Dlhý Vršok les, okolie TJ Slovan, všetky ihriská, Materská škola a jej okolie, priestor pri vysielacom Radiolan, zberný dvor, areál bývalého roľníckeho družstva, a pozemky pri miestnych cestách v práve TSK.

V rámci prípravy územia na investičné zámery sú pripravované aj návrh pohrebiska (kolumbária), vybudovanie, resp. dobudovanie rekreačnej a odpočinkovej zóny pre občanov a návštevníkov obce a vybudovaním lesného náučného chodníka či obnova viacúčelového športového ihriska.

Investičnými zámery obce sú zamerané na ubytovanie na ihrisku, budovu služieb, budovu kultúry, zberný dvor, materskú školu, cesty a cyklotrasy, kolumbárium, historickú cestu na Bradlo a ochranu kultúrneho dedičstva Zachovanie zbierok krojov a súkromného múzea v lokalite Batíková.

2.5 SWOT ANALÝZA

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<u>Ludské:</u> • priaznivé zastúpenie ekonomicky aktívneho obyvateľstva • vyrovnaná vzdelanostná štruktúra obyvateľstva, podiel vysokoškolsky vzdelaných ľudí • organizovanie tradičných spoločenských podujatí • existencia fungujúcich neziskových organizácií • vytváranie komunít v obci • <u>Prírodné:</u> • vhodné klimatické a prírodné podmienky • znižovanie množstva vyprodukovaných emisií do ovzdušia • zavedená separácia odpadov • starostlivosť o verejnú zeleň <u>Materiálne:</u> • dostatočné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou prostredníctvom vodárenskej sústavy • dostatočné zabezpečenie zásobovania obyvateľov elektrickou energiou • dobré pokrytie územia obce signálom mobilných operátorov • materská škola • existujúca štruktúra kultúrnych inštitúcií • zriadené športové zariadenia • vybudovaná sieť turistických chodníkov	<u>Ludské:</u> • negatívny populačný vývoj daný nízkou mierou natality obyvateľstva a migráciou • nepriaznivá veková štruktúra obyvateľstva • nízka úroveň zapojenia občanov do celoživotného vzdelávania • nedostatočná miera podpory v oblasti budovania kapacít a realizácie aktivít neziskových organizácií <u>Prírodné:</u> • nevyužívanie prírodného potenciálu • nízky podiel využívania obnoviteľných zdrojov energie • nevyhovujúci stav verejných priestranstiev <u>Materiálne:</u> • zlý technický stav verejnej infraštruktúry: nevyhovujúci technický a kvalitatívny stav miestnych komunikácií a chodníkov • zlý technický stav kultúrnych a športových zariadení • nízka kvalita a zastaranosť budovy MŠ • nedostatok vybudovanej infraštruktúry pre relax a oddych • nedostatočná informatizačná a komunikačná úroveň vo verejnej správe • nízka úroveň dostupnosti sociálnych služieb, relatívne vysoká miera sociálneho vylúčenia rizikových skupín • nízka efektívnosť a kvalita zdravotných služieb • nevybudovaná kanalizačná sieť a ČOV

<u>Ekonomické:</u> • existencia prevažne malých a stredných podnikateľov • nárast právnických subjektov • dobrá diverzifikácia ekonomických odvetví v rámci sekundárnej a terciárnej sféry • rozvinutý sektor služieb • existujúca územnoplánovacia dokumentácia	• nedostatok vybudovanej infraštruktúry pre relax a oddych <u>Ekonomické:</u> • nedostatočný dopyt po inováciách v podnikateľskom sektore • nízka úroveň tvorby pridanej hodnoty • nízka miera propagácie a využívania informačno-komunikačných technológií • nedostatok poradenských služieb pre podnikateľov • nedostatočná ponuka služieb v cestovnom ruchu • nedostatočná koordinácia, marketing a propagácia cestovného ruchu • znížený počet podnikateľských subjektov v obci • vysoká miera nezamestnanosti
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<u>Prírodné:</u> • využitie prírodných podmienok • zavádzanie nových technológií s cieľom znížiť množstvo znečisťujúcich látok v ovzduší • zavedenie preventívnych opatrení pred negatívnymi účinkami povodní • zlepšenie kvality povrchových vôd • zvýšenie regeneračných a revitalizačných zásahov • zvýšenie úrovne separovaného zberu a zhodnocovania odpadov • realizácia programov starostlivosti o chránené územia • využívanie OZE <u>Ľudské:</u> • vytváranie podmienok pre nárast počtu obyvateľov • zvyšovanie vzdelanostnej úrovne • rozšírenie prístupu k celoživotnému vzdelávaniu a k vzdelávaniu pre znevýhodnené skupiny na trhu práce • vytváranie partnerstiev pre rozvoj vzdelávania	<u>Prírodné:</u> • zhoršenie kvality povrchových tokov, znečisťovanie povrchových a podzemných vôd vypúšťaním odpadových vôd • zníženie ekologickej stability územia • nárast automobilovej dopravy a tým následné dopravné a ekologické zaťaženie obce • nárast produkcie odpadov • tvorba nelegálnych skládok odpadov • riziko vzniku živelných pohrôm <u>Ľudské:</u> • pokračovanie negatívneho trendu vývoja počtu obyvateľov a demografickej štruktúry • prehľbovanie otázky marginalizovaných skupín • nedostatočná starostlivosť o rozvoj ľudských zdrojov

• zvýšenie kapacity a kvality verejnej správy • rozvoj činnosti neziskových organizácií • zvýšenie kvality tradičných spoločenských podujatí, zvýšenie ich spektra • riešenie problematiky marginalizovaných skupín obyvateľov • vytváranie partnerstiev so súkromným a neziskovým sektorom <u>Materiálne:</u> • dobudovanie siete občianskej vybavenosti • výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov • budovanie cyklotrás a cyklistických chodníkov • dobudovanie vodovodnej siete • budovanie kanalizácie a ČOV • dosiahnutie úspor energie a zvýšenie podielu obnoviteľných zdrojov energie • vybudovanie parkov, relaxačných a oddychových zón, detských ihrísk • rekonštrukcia kultúrnych a športových zariadení, obnova kultúrnych pamiatok • rekonštrukcia verejných budov • zvýšenie kvality výchovno-vzdelávacieho procesu prostredníctvom rekonštrukcie a modernizácie školskej infraštruktúry • výstavba nových bytov • zavedenie efektívneho systému zameraného na zvýšenie informovanosti obyvateľov • budovanie zariadení sociálnej starostlivosti a rozvoj sociálnych služieb • výstavba nájomných bytov a podpora výstavby rodinných domov <u>Ekonomické:</u> • optimálne využitie existujúcich výrobných kapacít a ľudských zdrojov • diverzifikácia výroby	<u>Materiálne:</u> • zníženie atraktívnosti územia v porovnaní s inými regiónmi v SR • zvyšujúce sa náklady na údržbu a opravy verejnej infraštruktúry • riziko znižovania kvality života obmedzenou dostupnosťou sociálnych a zdravotných služieb • chátranie existujúcich zariadení kultúrnej infraštruktúry a pamiatkového fondu <u>Ekonomické:</u> • obmedzené finančné prostriedky obce • odchod kvalifikovanej pracovnej sily do väčších miest
--	--

• vytváranie podmienok pre príchod investorov a príliv priamych investícií • tvorba nových pracovných príležitostí • zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov • zjednodušenie legislatívnych rámcov pre malé a stredné podnikanie • zvyšovanie kvality výrobných procesov a služieb prostredníctvom transferu moderných technológií a inovácií • rozvoj poradenských služieb a propagácie • rozvoj cestovného ruchu na báze využitia prírodného a kultúrneho potenciálu • dobudovanie infraštruktúry cestovného ruchu, zlepšenie marketingu, rozšírenie a zvýšenie kvality služieb • podpora vidieckej turistiky a agroturizmu	• administratívne bariéry obmedzujúce rozvoj podnikania • odchod podnikateľov
--	--

3 STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť nadväzuje na analytickú časť a obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jeho vnútorných špecifik. Určuje hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia. Strategická časť obsahuje víziu územia, formuláciu a návrh stratégie, výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách, resp. oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna, environmentálna).

Stanovenie vízie predstavuje očakávaný stav, ktorý má obec Priepasné dosiahnuť z dlhodobého hľadiska. Vymedzuje rámec pre definovanie strategických cieľov a priorít na obdobie nasledujúcich 7 rokov a postupov na ich dosiahnutie. Obec Priepasné má stanovenú nasledovnú víziu, ktorá zodpovedá dosiahnutým výsledkom počas rokov 2014 - 2022 a aj očakávaniam do roku 2030.

Vízia obce Priepasné

„Priepasné ako progresívna obec využívajúca dostupné materiálne, prírodné i finančné zdroje a možnosti v záujme zvyšovania životnej úrovne svojich obyvateľov, ktorá je zároveň atraktívnou turistickou destináciou“

Rozvojová stratégia

Na základe komplexnej analýzy územia obce a určenia slabých a silných stránok, príležitostí a ohrození v oblasti hospodárskej, sociálnej a environmentálnej, môžeme určiť rozvojovú stratégiu obce a jej prioritné ciele.

Strategickým cieľom obce je:

„Vytvorenie podmienok pre ekonomický rozvoj obce pri efektívnom využívaní prírodných, kultúrnych, finančných a ľudských zdrojov so zachovaním zdravého životného prostredia.“

Znamená to využiť potenciál obce a dostupné možnosti získania finančných prostriedkov na realizáciu rozvojových činností, ale tiež sústavnú prácu s jednotlivcami a organizáciami. Kvalitu života obyvateľov podmieňuje okrem iného občianska vybavenosť, fungujúca technická a dopravná infraštruktúra. Je dôležité ponúknuť obyvateľom a návštevníkom možnosti na trávenie voľného času na území obce. Rozvoj v tejto oblasti je podmienený vybudovaním lepšej turistickej infraštruktúry a vytvorením kvalitných tovarov, služieb a ďalších aktivít, ktoré budú viesť k rozvoju vidieckej turistiky a agroturistiky v spolupráci so všetkými zainteresovanými subjektmi.

Na základe uvedených skutočností boli navrhnuté jednotlivé aktivity v rámci hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti, ktoré pri ich postupnej realizácii budú viesť k napĺňaniu strategického cieľa obce.

Priorita 1: Ekonomický rozvoj obce

Strategický cieľ 1.1 Vytvorenie kvalitných podmienok pre rozvoj podnikania a bývania

Špecifický cieľ 1.1.1 Infraštruktúrne investície pre podnikateľskú činnosť

Identifikované operácie:

- Zriadenie obecnej pálenice s využitím suroviny do 1 000 t/rok
- Spolupráca pri modernizácii jednotlivých objektov areálu Roľníckeho družstva pre účely malovýroby, remeselnej výroby a drobnej podnikateľskej činnosti
- Rekonštrukcia budovy obchodu a služieb pre podnikateľské účely
- Prestavba výrobných priestorov DREVOREZ Priepasné

Špecifický cieľ 1.1.2 Podpora partnerstva obec – súkromný sektor – neziskový sektor a spoločných rozvojových zámerov

Identifikované operácie:

- Podpora spolupráce podnikateľského sektora, neziskových organizácií a verejného sektora a spoločných rozvojových zámerov

Špecifický cieľ 1.1.3 Zvýšenie počtu obyvateľov vytvorením kvalitných podmienok bývania v obci

Identifikované operácie

- Kúpa pozemkov na výstavbu RD pre mladé rodiny
- Výstavba nájomných bytov, resp. rekonštrukcia nevyužitých priestorov budov na nájomné byty v zastavanom území obce na ploche s rozlohou do 1 000 m²

Strategický cieľ 1.2 Využitie miestneho potenciálu pre rozvoj cestovného ruchu a rozvoj kultúrnych a voľnočasových aktivít

Špecifický cieľ 1.2.1 Podpora a obnova infraštruktúry cestovného ruchu

Identifikované operácie

- Vybudovanie jazdeckých trás a príslušnej infraštruktúry
- Vybudovanie cyklotrasy Priepasné- Dlhý Vršok-Podkylava
- Rekonštrukcia cyklotrasy 4 Cykloregio
- Doplnkové objekty cyklotrás (cykloprístrešok s využitím solárnej energie a drobným mobiliárom)
- Podpora budovania kapacít ubytovania

Špecifický cieľ 1.2.2 Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce

Identifikované operácie

- Zriadenie obecného múzea a objektu pre uchovávanie tradícií
- Historická cesta na Bradlo
- Oprava Pylónov

Špecifický cieľ 1.2.3 Podpora kultúrno-spoločenských podujatí a voľnočasových aktivít

Identifikované operácie

- Organizovanie kultúrno spoločenských podujatí
- Modernizácia areálu pre oddych, relax a voľný čas
- Zriadenie komunitného centra pre miestne združenia a občanov
- Modernizácia detského ihriska
- Podpora dobrovoľníctva
- Podpora spolkovej činnosti
- Modernizácia športového areálu v Priepasnom
- Obnova viacúčelového športového ihriska
- Modernizácia objektu environmentálnej výchovy pri viacúčelovom ihrisku

Priorita 2: Rozvoj občianskej vybavenosti

Strategický cieľ 2.1 Zlepšovanie kvality verejnej infraštruktúry

Špecifický cieľ 2.1.1 Zvýšenie kvality dopravnej infraštruktúry a bezpečnosti cestnej premávky

Identifikované operácie

- Výstavba nových chodníkov a rekonštrukcia existujúcich
- Vykúpenie a zameranie pozemkov pod cestami
- Oprava komunikácií v časti U Jurčatov a U Blatniakov a ostatných miestnych komunikácií v obci Priepasné
- Obnova dopravných značení, osadenie dopravných zariadení
- Rekonštrukcia autobusových zastávok

Špecifický cieľ 2.1.2 Skrášlenie prostredia obce a jej okolia

Identifikované operácie

- Modernizácia verejného priestranstva v obci
- Revitalizácia verejnej zelene

Strategický cieľ 2.2 Zlepšenie stavu obecných objektov, školských zariadení a zlepšenie kvality služieb verejnej správy a vzdelávania

Špecifický cieľ 2.2.1 Skvalitnenie stavu budov v majetku obce a objektov verejného záujmu

Identifikované operácie

- Rekonštrukcia budovy OcÚ s KD a modernizácia jeho vybavenia
- Modernizácia verejného rozhlasu
- Rekonštrukcia MŠ a modernizácia nevyužívaných priestorov
- Rekonštrukcia objektu pri MŠ s využitím na komunitné centrum
- Pohrebisko – kolumbárium
- Vyhodenie geometrického plánu pre výkup, resp. vyvlastnenie pozemkov

Špecifický cieľ 2.2.2 Inteligentná obec (smart village)

Identifikované operácie

- Vyhodenie digitálneho územného plánu
- Smart manažment energetickej efektívnosti budov
- Modernizácia a rozšírenie kamerového systému
- Inteligentné odpadové hospodárstvo s využitím smart
- Nákup ekologického vozidla pre potreby samosprávy
- Nabíjacia stanica pre elektromobily
- Elektronická úradná a vývesná tabuľa
- Modernizácia verejného osvetlenia

Priorita 3: Zvýšenie kvality životného prostredia

Strategický cieľ 3.1 Skvalitnenie tepelného hospodárstva a využívanie OZE

Špecifický cieľ 3.1.1 Využitie obnoviteľných zdrojov energie

Identifikované operácie

- Fotovoltaika na budove MŠ
- Fotovoltaika na budove OcÚ

Strategický cieľ 3.2 Podpora odpadového hospodárstva a riešenie problematiky environmentálnych záťaží

Špecifický cieľ 3.2.1 Rozšírenie a modernizácia odpadového hospodárstva

Identifikované operácie

- Rekonštrukcia a rozšírenie zberného miesta
- Zariadenie na zber a zhodnocovanie odpadov
- Nákup techniky a zariadení na spracovanie BRO
- Nákup a osadenie nádob na psie exkrementy

Špecifický cieľ 3.2.2 Rekultivácia enviromentálnych zát'aží

Identifikované operácie

- Odstraňovanie nepovolených skládok odpadov

Strategický cieľ 3.3 Ochrana prírodného prostredia a krajiny

Špecifický cieľ 3.3.1 Zachovanie a obnova biodiverzity a ekosystému

Identifikované operácie

- Ochrana pred divou zverou
- Certifikovaný odchyt túlavých psov
- Výsadba krovín v odlesnenom areály Bradla a zachovanie trávnatého porastu
- Vybudovanie lesného náučného chodníka v lese osobitného určenia
- Modernizácia náučného chodníka Pávičie
- Podpora budovania individuálnych domových čističiek

4 IMPLEMENTAČNÁ ČASŤ

4.1 PROJEKTOVÉ ZÁMERY A AKTIVITY

Priorita 1: Ekonomický rozvoj obce

STRATEGICKÝ CIEĽ	1.1 Vytvorenie kvalitných podmienok pre rozvoj podnikania a bývania	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	1.1.1 Infraštruktúrne investície pre podnikateľskú činnosť	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na podporu využitia existujúceho potenciálu v priemysle a výrobe a obnovu existujúcej infraštruktúry na území obce.	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) Obnova existujúcej infraštruktúry na výrobnú činnosť v nadväznosti na tradíciu priemyslu širšieho regiónu,		
Operácie napĺňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery	Poznámka	Odhadované náklady
Zriadenie obecnej pálenice s využitím suroviny do 1 000 t/rok		100 000 €
Spolupráca pri modernizácii jednotlivých objektov areálu Roľníckeho družstva pre účely malovýroby, remeselnej výroby a drobnej podnikateľskej činnosti	podpora podnikateľských subjektov v ich činnosti v obci	-
Rekonštrukcia budovy obchodu a služieb pre podnikateľské účely		100 000 €
Prestavba výrobných priestorov DREVOREZ Priepasné		200 000 €
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhadované náklady na operácie špecifického cieľa
Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti SR Rozpočet obce Program Interreg SR - ČR		400 000 €
Merateľné ukazovatele		
Počet objektov zrekonštruovaných na účely podnikania		

STRATEGICKÝ CIEĽ	1.1 Vytvorenie kvalitných podmienok pre rozvoj podnikania a bývania	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	1.1.2 Podpora partnerstva obec – súkromný sektor – neziskový sektor a spoločných rozvojových zámerov	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na podporu partnerstiev.	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) Obnova a budovanie partnerstiev obec-súkromný sektor-neziskový sektor.		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery	Poznámka	Odhadované náklady
Podpora spolupráce podnikateľského sektora, neziskových organizácií a verejného sektora a spoločných rozvojových zámerov	spoločné financovanie pozemných komunikácií	-
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhadované náklady na operácie špecifického cieľa
Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti SR Rozpočet obce Program Interreg SR - ČR		-
Merateľné ukazovatele		
Počet partnerstiev.		

STRATEGICKÝ CIEĽ	1.1. Vytvorenie kvalitných podmienok pre rozvoj podnikania a bývania	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	1.1.3 Zvýšenie počtu obyvateľov vytvorením kvalitných podmienok bývania v obci reagujúcich na potreby a požiadavky obyvateľov obce a potenciálnych občanov obce	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na bytovú a domovú výstavbu a budovanie potrebnej infraštruktúry	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) Budovanie novej infraštruktúry – inžinierskych sietí b) Individuálna bytová výstavba c) Individuálna domová výstavba d) Rekonštrukcia existujúcich budov na bývanie		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery	Poznámka	Odhadované náklady
Kúpa pozemkov na výstavbu RD pre mladé rodiny		80 000 €
Výstavba nájomných bytov, resp. rekonštrukcia nevyužitých priestorov budov na nájomné byty v zastavanom území obce na ploche s rozlohou do 1 000 m2		-
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania	Odhadované náklady na operácie špecifického cieľa	
Rozpočet obce Štátny fond rozvoja bývania	80 000 €	
Merateľné ukazovatele		
Počet bytových jednotiek; Počet pozemkov predaných pre individuálnu bytovú výstavbu		

STRATEGICKÝ CIEĽ	1.2 Využitie miestneho potenciálu pre rozvoj cestovného ruchu a rozvoj kultúrnych a voľnočasových aktivít	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	1.2.1 Podpora a obnova infraštruktúry cestovného ruchu	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na podporu využitia potenciálu cestovného ruchu obce a to najmä prostredníctvom budovania a modernizácie špecifickej infraštruktúry cestovného ruchu v obci. Špecifický cieľ sa tiež zameriava na zvyšovanie informovanosti o cestovnom ruchu v obci a širšom okolí. zlepšením marketingových aktivít, integráciou turistických atrakcií v regióne, ako aj podpornej infraštruktúry, ako sú napríklad cyklochodníky a pod..	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) rozvoj cestovného ruchu v nadväznosti na tradíciu širšieho regiónu, b) budovania a modernizácie špecifickej infraštruktúry cestovného ruchu v obci.		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery	Poznámka	Odhadované náklady
Vybudovanie jazdeckých trás a príslušnej infraštruktúry	KR MAS	40 000 €
Vybudovanie cyklotrasy Priepasné-Dlhý Vášok-Podkylava		140 000 €
Rekonštrukcia cyklotrasy 4 Cykloregio		40 000 €
Doplňkové objekty cyklotrás		25 000 €
Podpora budovania kapacít ubytovania		100 000 €
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhad nákladov na operácie špec. cieľa
Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti SR Rozpočet obce Program Interreg SR – ČR Strategický plán spoločnej poľnoh. politiky prostredníctvom KR - MAS		345 000 €
Merateľné ukazovatele		
Dĺžka novovybudovaných príp. zrekonštruovaných cyklotrás a cyklochodníkov Počet prvkov na zvýšenie bezpečnosti cyklodopravy Počet prvkov drobnej cyklodopravnej infraštruktúry Dĺžka novovyznačených jazdeckých trás Počet vytvorených oddychových zón		

STRATEGICKÝ CIEĽ	1.2 Využitie miestneho potenciálu pre rozvoj cestovného ruchu a rozvoj kultúrnych a voľnočasových aktivít	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	1.2.2 Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na podporu využitia potenciálu kultúrneho bohatstva na území obce a to najmä prostredníctvom modernizácie/revitalizácie kultúrnych pamiatok a súvisiacej infraštruktúry na území obce.	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) modernizácie/revitalizácie kultúrnych pamiatok a súvisiacej infraštruktúry na území obce		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery	Poznámka	Odhadované náklady
Zriadenie obecného múzea a objektu pre uchovávanie tradícií	kroje, ľudové nástroje, nehmotné kultúrne dedičstvo a pod.) prenájom existujúcej usadlosti	5000 €
Historická cesta na Bradlo	vyzdvihnutie významu a propagácie historickej cesty na Bradlo aj v súvislosti s rozvojom turizmu, turistiky a cykloturistiky v regióne) (rozšírenie cesty, zasypanie výmoľov, spevnenie cesty vhodným materiálom, výrub	20 000 €
Oprava Pylónov		-
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania	Odhad nákladov na operácie špec. cieľa	
Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti SR Rozpočet obce Program Interreg SR – ČR Strategický plán spoločnej poľnoh. politiky prostredníctvom KR - MAS	25 000 €	
Merateľné ukazovatele		
Počet zveľadených objektov s kultúrno-historickým potenciálom		

STRATEGICKÝ CIEĽ	1.2 Využitie miestneho potenciálu pre rozvoj cestovného ruchu a rozvoj kultúrnych a voľnočasových aktivít	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	1.2.3 Podpora kultúrno-spoločenských podujatí a voľnočasových aktivít	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na podporu využitia potenciálu kultúrneho dedičstva na území obce a to najmä prostredníctvom podpory organizácií, spolkov ako i kultúrnych podujatí. Tiež sa zameriava na oblasť športu a zdravého životného štýlu obyvateľov obce ako predpokladu zdravej komunity. Opatrenia cielia na dobudovanie a modernizáciu športovej infraštruktúry.	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) podpora organizácií a inštitúcií kultúrneho života v obci, b) podpora a rozvoj kultúrnych podujatí v obci c) podpora voľnočasových aktivít d) rekonštrukcia a modernizácia športových areálov		
Operácie napĺňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery	Poznámka	Odhadované náklady
Organizovanie kultúrno spoločenských podujatí	Muziganské Priepasné, kurzy a semináre zamerané na ovocinárstvo, podujatí súvisiacich s osobnosťou M.R. Štefánika, chovateľských výstav a ďalších podujatí	35 000 €
Modernizácia areálu pre oddych, relax a voľný čas	pódium, prístrešok, átrium-dlažba	100 000 €
Zriadenie komunitného centra pre miestne združenia a občanov		30 000 €
Modernizácia detského ihriska		10 000 €
Podpora dobrovoľníctva	podpora komunitnej činnosti, miestnych organizácií	35 000 €
Modernizácia športového areálu v Priepasnom	Vybudovanie rekreačnej a odpočinkovej zóny pre občanov a návštevníkov obce, modernizácia budovy šatní, kúrenie, sociálne zariadenia, solárne sprchy, osvetlenie	100 000 €
Obnova viacúčelového športového ihriska		30 000 €
Modernizácia objektu environmentálnej výchovy pri viacúčelovom ihrisku	odstránenie starých náterov, výmena poškodených prvkov, doplnenie prestrešenia	6 000 €
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhad nákladov na

	operácie špec. cieľa
Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti SR Fond na podporu športu Rozpočet obce Program Interreg SR – ČR Strategický plán spoločnej poľnoh. politiky prostredníctvom KR - MAS	346 000 €
Merateľné ukazovatele	
Počet zveľadených prípadne vybudovaných športovísk či iných objektov na voľnočasové aktivity Počet druhov vytvorených propagačných materiálov Počet podporených kultúrnych a športových podujatí Počet podporených folklórnych kolektívov	

Priorita 2: Rozvoj občianskej vybavenosti

STRATEGICKÝ CIEĽ	2.1 Zlepšovanie kvality verejnej infraštruktúry	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	2.1.1 Zvýšenie kvality dopravnej infraštruktúry a bezpečnosti cestnej premávky	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na podporu integrovanej a nízkoemisnej dopravy a mobility v obci prostredníctvom využitia potenciálov na modernizáciu dopravnej infraštruktúry, najmä s dôrazom na cestnú infraštruktúru.	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) realizácia obnovy a modernizácie miestnych komunikácií na území obce, b) zvyšovanie bezpečnosti na kritických úsekoch cestnej siete (budovanie peších komunikácií, priechody pre chodcov, zmena organizácie dopravy, zmena technického riešenia križovatiek, zmena technického riešenia povrchov (hladký povrch a bezpečné vedenie špeciálnej infraštruktúry cez automobilovú dopravu, bezbariérovosť a pod.), c) obnova a rekonštrukcia mostných objektov na území obce,		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery	Poznámka	Odhadované náklady
Výstavba nových chodníkov a rekonštrukcia existujúcich		100 000 €
Vykúpenie a zameranie pozemkov pod cestami		100 000 €
Oprava komunikácií v časti U Jurčatov a U Blatniakov a ostatných miestnych komunikácií v obci Priepasné		130 000 €
Obnova dopravných značení, osadenie dopravných zariadení		10 000 €
Rekonštrukcia autobusových zastávok	2 zastávky	15 000 €
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania	Odhad nákladov na operácie špec. cieľa	
Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti SR Rozpočet obce Program Interreg SR – ČR Strategický plán spoločnej poľnoh. politiky prostredníctvom KR - MAS	355 000 €	
Merateľné ukazovatele		
Dĺžka zrekonštruovaných miestnych komunikácií		

Délka zrekonštruovaných chodníků Počet zmodernizovaných autobusových zastávek Počet zrekonštruovaných příp. novovybudovaných parkovišť
--

STRATEGICKÝ CIEĽ	2.1 Zlepšovanie kvality verejnej infraštruktúry	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	2.1.2 Skrášlenie prostredia obce a jej okolia	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na riešenia smerujúce k eliminácii dopadov zmeny klímy a uhlíkovej stopy prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a opatrení na zvyšovanie biodiverzity s dôrazom najmä na verejné priestory a vnútrobloky v obci .	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) eliminácia dopadov zmeny klímy a uhlíkovej stopy v urbanizovanom prostredí na území obce, b) revitalizácia a budovanie nových prvkov zelenej infraštruktúry v sídlach vrátane opatrení na zvyšovanie biodiverzity (verejné priestory, vnútrobloky, areály ZŠ a MŠ a pod.).		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery	Poznámka	Odhadované náklady
Modernizácia verejného priestranstva v obci		-
Revitalizácia verejnej zelene		10 000 €
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania	Odhad nákladov na operácie špec. cieľa	
Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti SR Rozpočet obce Program Interreg SR – ČR Strategický plán spoločnej poľnoh. politiky prostredníctvom KR - MAS	10 000 €	
Merateľné ukazovatele		
Počet zrekonštruovaných príp. zrevitalizovaných verejných priestranstiev, parkov a cintorínov		

STRATEGICKÝ CIEĽ	2.2 Zlepšenie stavu obecných objektov, školských zariadení a zlepšenie kvality služieb verejnej správy a vzdelávania	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	2.2.1 Skvalitnenie stavu budov v majetku obce a objektov verejného záujmu	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na podporu verejných služieb na území obce a to najmä prostredníctvom modernizácie/revitalizácie súvisiacej infraštruktúry.	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) modernizácia/revitalizácia objektov verejnej správy na území obce,		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery	Poznámka	Odhadované náklady
Rekonštrukcia budovy OcÚ s KD a modernizácia jeho vybavenia		250 000 €
Modernizácia verejného rozhlasu		15 000 €
Rekonštrukcia MŠ a modernizácia nevyužívaných priestorov	zateplenie, okná, omietky, rozvody kúrenia, električky a vody, žumpy	200 000 €
Rekonštrukcia objektu pri MŠ s využitím na komunitné centrum	fotovoltaika, strecha, kúrenie	100 000 €
Pohrebisko - kolumbárium		130 000 €
Vyhotovenie geometrického plánu pre výkup, resp. vyvlastnenie pozemkov		65 000 €
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhad nákladov na operácie špec. cieľa
Operačný program Slovensko Ministerstvo financií SR Rozpočet obce		760 000 €
Merateľné ukazovatele		
Počet zrekonštruovaných príp. zmodernizovaných objektov verejných služieb na území obce		

STRATEGICKÝ CIEĽ	2.2 Zlepšenie stavu obecných objektov, školských zariadení a zlepšenie kvality služieb verejnej správy a vzdelávania	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	2.2.2 Inteligentná obec (smart village)	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na budovanie a podporu SMART služieb a digitalizácie v oblasti spravovania a využívania komplexných informácií v širokej škále oblastí (hospodárstvo, doprava, školstvo, zdravotníctvo, sociálne služby, kultúra a služby cestovného ruchu atď.).	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) moderný a komplexný informačný systém obce pre zdieľanie informácií v širokej škále služieb v rôznych oblastiach, b) budovanie infraštruktúry OÚ pre poskytovanie nových a skvalitňovanie existujúcich služieb obyvateľom obce. c) digitalizácia služieb pre verejnosť, d) digitalizácia plánovania a plánovania obce.		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery	Poznámka	Odhadované náklady
Vyhotovenie digitálneho územného plánu		25 000 €
Smart manažment energetickej efektívnosti budov		5 000 €
Modernizácia a rozšírenie kamerového systému		25 000 €
Inteligentné odpadové hospodárstvo s využitím smart technológií	Smart manažment odpadového hospodárstva	40 000 €
Nákup ekologického vozidla pre potreby samosprávy	sociálny taxi, pre potreby MŠ, rozvoz obedov a pod.)	50 000 €
Nabíjacia stanica pre elektromobily		5 000 €
Elektronická úradná a vývesná tabuľa		15 000 €
Modernizácia verejného osvetlenia	rozvody verejného osvetlenia, smart manažment	10 000 €
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhad nákladov na operácie špec. cieľa
Operačný program Slovensko Ministerstvo financií SR Rozpočet obce		175 000 €
Merateľné ukazovatele		
Počet aktivít smerujúcich k SMART CITY		

Priorita 3: Zvýšenie kvality životného prostredia

STRATEGICKÝ CIEĽ	3.1 Skvalitnenie tepelného hospodárstva a využívanie OZE	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	3.1.1 Využitie obnoviteľných zdrojov energie	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na podporu riešení s využitím obnoviteľných zdrojov energie, nielen len ako lokálneho zdroja energie pre saturácia potreby energie pri poskytovaní služieb, ale i ako komodity regionálnej energetiky.	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) inštalácia OZE lokálnych zdrojov využívajúc verejné budovy, bytové domy, brownfields a voľné nevyužívané plochy na území obce, b) inštalácia resp. modernizácia zdrojov centrálného zásobovania teplom vrátane podpory samospotrebitel'ov (prosumer) v centrálnych systémoch, c) lokálne využitie produkcie energetického dreva z obecných lesov, možnosti výstavby kogeneračnej jednotky (príp. jednotiek) v miestnych častiach.		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery	Poznámka	Odhadované náklady
Fotovoltaika na budove MŠ		30 000 €
Fotovoltaika na budove OcÚ		30 000 €
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania	Odhad nákladov na operácie špec. cieľa	
Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti SR Rozpočet obce Program Interreg Envirofond	60 000 €	
Merateľné ukazovatele		
Počet aktivít vykonaných na využívanie obnoviteľných zdrojov energie Počet objektov zo zníženou energetickou náročnosťou Zníženie energetickej náročnosti v kilowatthodinách		

STRATEGICKÝ CIEĽ	3.2 Podpora odpadového hospodárstva a riešenie problematiky environmentálnych zátŕaží	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	3.2.1 Rozšírenie a modernizácia odpadového hospodárstva	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na zvyšovanie efektivity zberu, manažmentu, spracovania a zhodnocovania odpadov, ako aj redukciu vzniku odpadov, najmä komunálneho zmesového odpadu a komunálneho odpadu, ale aj stavebného odpadu, biologického odpadu a i.	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) budovanie regionálnej infraštruktúry na efektívne spracovanie odpadov, vrátane biologicky rozložiteľného odpadu, b) regionálne združenie samospráv pre manažment odpadov (plasty, biomasa, bioodpad) vrátane technológií zhodnocovania odpadov. c) budovanie systému pre spracovanie odpadov pre energetické zhodnotenie, d) podpora prechodu na účinné systémy zásobovania teplom v rámci existujúcich zariadení, napr. bioplynové stanice a i.		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery	Poznámka	Odhadované náklady
Rekonštrukcia a rozšírenie zberného miesta	výkup pozemkov, oplotenie	20 000 €
Zariadenie na zber a zhodnocovanie odpadov	obnova strechy zberného dvora	100 000 €
Nákup techniky a zariadení na spracovanie BRO	drtička, kompostáreň, nádoby, krovinnorezy, mulčovač, nakladač, zametač, radlica na traktor, traktorová kosačka, bubnová kosačka	50 000 €
Nákup a osadenie nádob na psie exkrementy	4ks – Mohyla, ihriso, Obecný úrad, obchod	2 500 €
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhad nákladov na operácie špec. cieľa
Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti SR Rozpočet obce Envirofond		172 500 €
Merateľné ukazovatele		
Počet aktivít vykonaných na zlepšenie odpadového hospodárstva Zvýšenie podielu vyseparovaného odpadu na celkovom odpade v percentách		

STRATEGICKÝ CIEĽ	3.2 Podpora odpadového hospodárstva a riešenie problematiky environmentálnych zát'aží	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	3.2.2 Rekultivácia environmentálnych zát'aží	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na likvidáciu nelegálnych skládok odpadu a rekultiváciu environmentálnych zát'aží	
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) likvidácia nelegálnych skládok odpadu b) rekultiváciu environmentálnych zát'aží ,		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery	Poznámka	Odhadované náklady
Odstraňovanie nepovolených skládok odpadov	+ fotopasca	5 000 €
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhad nákladov na operácie špec. cieľa
Envirofond Rozpočet obce		5 000 €
Merateľné ukazovatele		
Počet zlikvidovaných nelegálnych skládok		

STRATEGICKÝ CIEĽ	3.3 Ochrana prírodného prostredia a krajiny	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	3.3.1 Zachovanie a obnova biodiverzity a ekosystému	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na riešenia prispievajúce k ochrane ekosystémov, a k ochrane krajiny pred dopadmi zmeny klímy a k ochrane krajiny pred povodňami. Špecifický cieľ tiež zameriava na riešenia zvyšovaniu retenčnej schopnosti územia obce.	
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) opatrenia na zvyšovanie biodiverzity (verejné priestory, vnútrobloky, areály ZŠ a MŠ a pod.). b) podpora inovácií a budovania partnerstiev v oblasti skvalitňovania zelenej infraštruktúry a verejných priestranstiev na území obce, vrátane podpory aktivít zameraných na vzdelávanie, osvetu a propagáciu dôležitosti ochrany biodiverzity a klímy.		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery	Poznámka	Odhadované náklady
Ochrana pred divou zverou	oplotenie, legislatívne možnosti redukcie divej zvery	20 000 €
Certifikovaný odchyt túlavých psov	rozšírenie karanténnej stanice	7 000 €
Výsadba krovin v odlesnenom areály Bradla a zachovanie trávnatého porastu	príprava dokumentácie	20 000 €
Vybudovanie lesného náučného chodníka v lese osobitného určenia	zameranie lesnícke, prírodovedné a športové	20 000 €
Modernizácia náučného chodníka Pávičie	obnova informačných tabúl a ich aktualizácia	10 000 €
Podpora budovania individuálnych domových čističiek	individuálna investícia	-
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhad nákladov na operácie špec. cieľa
Envirofond Rozpočet obce Interreg SR – ČR 2022 - 2030		77 000 €
Merateľné ukazovatele		
Počet opatrení na zachovanie a obnovu biodiverzity a ekosystému		

4.2 FINANČNÝ PLÁN

Pre finančné krytie implementácie PHRSR obce Priepasné pre roky 2023 – 2030 sa primárne identifikujú nasledujúce zdroje:

- Operačný program Slovensko (EŠIF)
- Rozpočet obce Priepasné

Ako doplnkové zdroje sú identifikované:

- Plán obnovy a odolnosti SR
- Program Interreg SR – ČR
- Envirofond
- Fond na podporu športu
- Strategický plán spoločnej poľnoh. politiky prostredníctvom KR - MAS

Na základe stavu pripravenosti jednotlivých projektových zámerov/projektov je možné odhadnúť potrebné zdroje na krytie implementácie jednotlivých strategických cieľov následne:

Finančný plán PHRSR Priepasné

	Odhadovaná suma v €
PRIORITA 1 - EKONOMICKÝ ROZVOJ OBCE	
1.1. Vytvorenie kvalitných podmienok pre rozvoj podnikania a bývania	480 000 €
1.2. Využitie miestneho potenciálu pre rozvoj cestovného ruchu a rozvoj kultúrnych a voľnočasových aktivít	711 000 €
PRIORITA 2 - ROZVOJ OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI	
2.1. Zlepšovanie kvality verejnej infraštruktúry	365 000 €
2.2. Zlepšenie stavu obecných objektov, školských zariadení a zlepšenie kvality služieb verejnej správy a vzdelávania	935 000 €
PRIORITA 3 - ZVÝŠENIE KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	
3.1. Skvalitnenie tepelného hospodárstva a využívanie OZE	60 000 €
3.2. Podpora odpadového hospodárstva a riešenie problematiky environmentálnych záťaží	177 500 €
3.3 Ochrana prírodného prostredia a krajiny	77 000 €
SPOLU	2 805 500 €

Uvedené sumy predstavujú potrebnú hodnotu finančného krytia pre zábery, ktoré boli zadefinované. Tieto sa budú priebežne aktualizovať, či už v kontexte ich realizácie, resp. meniacej sa potreby územia prípadne v kontexte vyhlasovaných výziev na financovanie zo zdrojov EŠIF a Plánu obnovy a odolnosti SR, či v kontexte rozhodnutia Kooperačnej rady SPR Myjava. Pri takýchto investíciách za 7 rokov by mohla byť priemerná ročná investícia do zámerov 400 786 EUR. Ak by sa obci podarilo na projekty využívať dotačné schémy v priemernej výške cca 70 %, potom by bolo treba do daných aktivít zainvestovať cca 120 000 EUR ročne z obecného rozpočtu.

4.3 AKČNÝ PLÁN

p.č.	Projektový zámer	Termín realizácie	Príslušnosť zámeru ku Špecifickému cieľu PHRSR
1	Rekonštrukcia budovy obchodu a služieb pre podnikateľské účely	2024-2030	1.1.1
2	Zriadenie obecného múzea a objektu pre uchovávanie tradícií	2024-2030	1.2.2
3	Organizovanie kultúrno spoločenských podujatí	2024-2030	1.2.3
4	Podpora dobrovoľníctva	2024-2030	1.2.3
5	Obnova viacúčelového športového ihriska	2024-2030	1.2.3
6	Vykúpenie a zameranie pozemkov pod cestami	2024-2030	2.1.1
7	Pohrebisko - kolumbárium	2024-2030	2.2.1
8	Modernizácia verejného osvetlenia	2024-2030	2.2.2

4.4 MONITOROVANIE A HODNOTENIE

Obec Prieasné počas implementácie stanovenej stratégie v rámci PHRSR do roku 2030 rešpektuje nasledujúce základné princípy:

- **plánovanie a koordinácia** – spôsob plánovania jednotlivých aktivít smerom k efektívnemu napĺňaniu stanovených cieľov,
- **partnerstvo** – založené na spolupráci medzi jednotlivými kľúčovými aktérmi relevantnými pre tento dokument, ako aj širokou verejnosťou tak, aby sa zabezpečila koordinácia jednotlivých navrhovaných aktivít. Zabezpečovanie a podpora partnerstiev sú nevyhnutné nielen na úrovni obce, ale i v kontexte širších súvislostí a vzťahov kraja a ostatných územných celkov v rámci širokého regiónu (SPR Myjava),
- **subsidiarita** – zabezpečenie realizácie navrhovaných aktivít na úrovni, na ktorej je to najefektívnejšie.

Kľúčovou podmienkou implementácie tohto strategického dokumentu je jasné stanovenie inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia. V tejto časti sú definované jednotlivé zodpovedné orgány ako aj činnosti, ktoré spadajú do ich kompetencie.

Na realizácii sa podieľa riadiaci orgán, výkonný orgán, kontrolný orgán a finančný orgán, medzi ktorými dochádza ku koordinácii a výmene relevantných informácií.

Riadiacim orgánom zodpovedným za implementáciu a koordináciu je Obecné zastupiteľstvo obce Prieasné v zmysle platnej legislatívy v SR. Koordinácia je nevyhnutná najmä v prípade nasledujúcich zámerov a projektov:

- a. Projekty, ktoré sú financované z Operačného programu Slovensko zo zdrojov alokovaných na implementáciu Integrovannej územnej stratégie Trenčianskeho

samosprávneho kraja prostredníctvom tzv. strategicko-plánovacích regiónov (SPR). V takomto prípade je Kooperačná rada informovaná, za účelom koordinácie rozvojových aktivít resp. Integrovaných územných investícií (zdroje EŠIF).

- b. Projekty, ktoré sú financované z Operačného programu Slovensko prostredníctvom dopytovo-orientovaných výziev vyhlasovaných jednotlivými relevantnými orgánmi. V takomto prípade je vhodné, aby Kooperačná rada bola informovaná, za účelom koordinácie rozvojových aktivít a tiež z dôvodu zamedzenia duplicitného financovania z rovnakého zdroja (zdroje EŠIF).

Riadiaci orgán je zodpovedný, okrem koordinácie implementácie jednotlivých aktivít, aj za schvaľovanie monitorovacích a hodnotiacich správ, ktoré na základe aktuálneho stavu naplnenia aktivít vypracuje výkonný orgán. Pri schvaľovaní monitorovacích a hodnotiacich správ berie riadiaci orgán do úvahy pripomienky predložené kontrolným orgánom.

Výkonný orgán, ktorým je pracovná skupina, dohliada nad realizáciou jednotlivých aktivít. Pracovná skupina sa skladá zo zamestnancov obecného úradu, externých odborných pracovníkov a ďalších prizvaných expertov. Kompetencie výkonného orgánu tvorí okrem iného aj vypracovanie monitorovacích a hodnotiacich správ, ktoré odzrkadľujú stav realizácie stanovenej rozvojovej stratégie. Monitorovacie a hodnotiace správy spracovávané v pravidelných 12 mesačných intervaloch a prostredníctvom nich prebieha proces monitorovania a hodnotenia. Tieto vypracované monitorovacie a hodnotiace správy sú predložené na posúdenie a pripomienkovanie kontrolnému orgánu a následne sú uverejnené pre širokú verejnosť. Do kompetencie výkonného orgánu spadá i každoročná aktualizácia dokumentu a akčného plánu príslušného pre nasledujúci rok, ktoré následne schvaľuje riadiaci orgán. Do pôsobnosti výkonného orgánu spadá aj finančný manažment implementácie PHRSR. Výkon finančného manažmentu je realizovaný primárne zamestnancami mestských resp. obecných úradov.

Pre širokú verejnosť je nutné zabezpečiť prístup k informáciám, a to pravidelným zverejňovaním monitorovacích a hodnotiacich správ na webovej stránke samosprávneho kraja vrátane stručného prehľadu znázorňujúceho postup a súčasný stav realizácie rozvojovej stratégie. Za prípravu tohto prehľadu a za zverejňovanie monitorovacích a hodnotiacich správ je zodpovedný výkonný orgán.

Proces monitorovania a hodnotenia zabezpečuje naplnenie definovanej vízie, špecifických cieľov až po konkrétne aktivity stanovenej rozvojovej stratégie. Tento proces spoluvytvára jasný kontrolný mechanizmus reprezentujúci spätnú väzbu znázorňujúcu priebeh implementácie, jej aktuálny stav a jeho porovnanie s plánovaným harmonogramom. Získané informácie umožňujú vykonanie intervencií vedúcich buď k zosúladieniu skutočných aktivít s plánom alebo k nevyhnutnej revízii dokumentu. Proces monitorovania a proces hodnotenia prebiehajú spravidla paralelne.

Proces monitorovania a proces hodnotenia podľa celkovej schémy inštitucionálneho a procesného zabezpečenia realizácie pozostáva z nasledujúcich krokov: vypracovávanie, posudzovanie, pripomienkovanie a schvaľovanie monitorovacích a hodnotiacich správ, pričom

tieto činnosti prebiehajú v kompetencii jednotlivých orgánov a v spolupráci s verejnosťou. Počas procesu monitorovania a hodnotenia budú využívané interim, teda priebežné monitorovacie a hodnotiace správy, spracované počas realizácie aktivít, a ex post, správy následné, spracované po realizácii aktivít. Monitorovacie a hodnotiace správy pre aktivity financované zo zdrojov samosprávneho kraja sú spracovávané pravidelne v intervale každých 12 mesiacov. Monitorovacie a hodnotiace správy aktivít financovaných z externých zdrojov (primárne operačné programy, medzinárodné programy) budú vypracovávané v časových intervaloch stanovených v jednotlivých výzvach príslušných ku konkrétnym aktivitám.

5 ZÁVER

Schválenie PHRSR	
Názov dokumentu	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Priepasné na roky 2024 - 2030
Štruktúra dokumentu	Časť 1 – Úvodná časť Úvodná časť obsahuje všeobecné informácie o PHRSR a vysvetlenie pre aký účel bolo tvorené. Časť 2 – Analytická časť Analytická časť obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie. Časť 3 – Strategická časť Táto časť obsahuje stratégiu rozvoja územia pri zohľadnení jeho vnútorných špecifik a určuje hlavné ciele a priority rozvoja obce. Časť 4 – Implementačná a finančná časť Obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie PHSR. Zameriava sa na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHRSR obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia PHRSR s ustanovením merateľných ukazovateľov, tiež vecný a časový harmonogram realizácie PHRSR formou akčných plánov. Obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít.
Spracovanie	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Priepasné na roky 2024 - 2030 (ďalej len „PHSR 2024 - 2030“) bol spracovaný v období november 2022 - január 2024. PHSR bol spracovaný externými odborníkmi v spolupráci s pracovníkmi Kopaničiarsky región – miestna akčná skupina (ďalej len KR - MAS) a pracovníkmi samosprávy. - Pracovný tím bol zložený z vedenia obce, zamestnancov OÚ, poslancov OZ, podnikateľov, tretieho sektora a členov komisií Zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou: zapojenie prostredníctvom dotazníkového prieskumu, informovanie prebiehalo formou www stránky, prostredníctvom zasadnutí OZ <i>Stretnutie riadiaceho tímu:</i> 4. 10. 2022 21. 12. 2022 14. 6. 2023 15. 11. 2023 23. 11. 2023 17.1.2024 Komunikácia s verejnosťou prebiehala prostredníctvom vyplňania dotazníkov občanmi obce. Dotazník bol vyplňaný v rámci domácností. Náklady na tlač i spracovanie boli financované z rozpočtu KR - MAS.
Prerokovanie	Verejné pripomienkovanie prebiehalo v termíne. Dokument bol uverejnený na internetovej stránke obce Priepasné a informačných tabuliach obce Priepasné. Počas verejného pripomienkovania neboli doručené žiadne pripomienky.
Schválenie	